

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu

Studijní program: 6208 B Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodní podnikání – cestovní ruch

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Analýza druhů a forem cestovního ruchu v zázemí

Voticka

Vedoucí práce

Mgr. Vladimír Dvořák

Autor

Andrea Vokrouhliková

2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Analýza druhů a forem cestovního ruchu v zázemí Voticka“ vypracovala samostatně, na základě vlastního zjištění a materiálů uvedených v seznamu použité literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Ve Vojkově dne .....

.....

Andrea Vokrouhlíková

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Vladimíru Dvořákovi, za odbornou konzultaci a ochotu při vedení této práce.

Současně děkuji pracovníkům Infocentra ve Voticích, zvláště paní ředitelce Dagmar Drábové, za poskytnuté informace a materiály.

Dále velké poděkování patří i panu Luboši Mudrovi, provozovateli penzionů „U Modré kočky“ ve Voticích, panu Václavu Ševčíkovi, provozovateli penzionu „Pod sv. Václavem“ ve Voticích a panu Pavlu Křížkovi, předsedovi Ochrany fauny České republiky ve Voticích, za věnovaný čas a sdělené informace v průběhu řízených rozhovorů.

OBSAH

1	ÚVOD	7
2	CÍLE A METODIKA	9
2.1	Cíle práce	9
2.2	Pracovní hypotézy	9
2.3	Metodika	9
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE	11
3.1	Cestovní ruch	11
3.1.1	Vymezení a kategorizace cestovního ruchu	11
3.2	Druhy a formy Cestovního ruchu	12
3.2.1	Vymezení druhů cestovního ruchu	12
3.2.2	Typologie druhů cestovního ruchu:	13
3.2.3	Specifikace vybraných druhů cestovního ruchu	14
3.2.4	Vymezení forem cestovního ruchu	17
3.2.5	Typologie forem cestovního ruchu	18
3.2.6	Specifikace vybraných forem cestovního ruchu	19
3.3	Poslání a cíl podnikatelských organizací	20
3.4	Strategie	21
3.5	Strategický marketing	22
3.6	Plánování	23
3.6.1	Strategické plánování	23
3.7	Situační analýza	24
3.7.1	Vnější prostředí a vnitřní prostředí	24
3.8	Marketingový výzkum	25
3.8.1	Dotazování	26
3.9	Marketingový mix v cestovním ruchu	29
3.9.1	Produkt	29
3.9.2	Cena	29
3.9.3	Místo – distribuce	30
3.9.4	Komunikační mix – promotion	30
3.9.5	Lidé	30
3.9.6	Spolupráce	30
3.9.7	Nabídka balíku služeb	31
3.9.8	Programová specifikace služeb	31

4	SITUAČNÍ ANALÝZA	32
4.1	Geografické vymezení Voticka.....	32
4.2	Přírodní atraktivity	33
4.2.1	Česká Sibiř	33
4.2.2	Přírodní park Džbány - Žebrák	33
4.3	Demografie	34
4.4	Doprava.....	34
4.5	Možnost ubytování, stravování.....	35
4.6	Městské kulturní centrum - infocentrum.....	36
4.7	Svazek obcí	36
4.7.1	Jankov	36
4.7.2	Miličín.....	37
4.7.3	Neustupov	38
4.7.4	Olbramovice.....	39
4.7.5	Ratměřice	40
4.7.6	Vojkov.....	41
4.7.7	Votice	42
4.7.8	Vrchotovy Janovice	44
5	ANALÝZA DRUHŮ A FOREM CR.....	46
5.1.1	Rekreační cestovní ruch	46
5.1.2	Sportovní cestovní ruch	46
5.1.3	Tematický cestovní ruch	47
5.1.4	Kulturní CR.....	49
5.1.5	Rybářský cestovní ruch.....	50
5.1.6	Náboženský (poutní) cestovní ruch.....	50
5.1.7	Kongresový cestovní ruch.....	51
5.2	Formy cestovního ruchu	52
5.2.1	Domácí cestovní ruch	52
5.2.2	Aktivní zahraniční cestovní ruch	52
5.2.3	Individuální cestovní ruch.....	52
5.2.4	Cestovní ruch dětí	52
5.2.5	Mládežnický cestovní ruch	52
5.2.6	Výletní cestovní ruch	53
5.2.7	Krátkodobý cestovní ruch	53
5.2.8	Dlouhodobý cestovní ruch	53
5.2.9	Městský cestovní ruch.....	53

5.2.10 Venkovský cestovní ruch	54
5.2.11 Sezónní cestovní ruch	54
5.2.12 Motorizovaný cestovní ruch.....	54
5.2.13 Železniční cestovní ruch	54
5.2.14 Pobytový cestovní ruch.....	55
5.2.15 Putovní cestovní ruch.....	55
5.2.16 Návštěvy příbuzných a známých	55
6 TERÉNNÍ ŠETŘENÍ.....	56
6.1 Cíle terénního šetření	56
6.2 Použité metody.....	56
6.3 Tématické okruhy otázek	57
6.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření	57
6.4.1 Praktické šetření	57
6.5 Řízené rozhovory	64
6.5.1 Penzion, restaurace „U Modré kočky“	64
6.5.2 Infocentrum Votice	70
6.5.3 Penzion „Pod sv. Václavem“	71
6.5.4 Občanské sdružení Ochrana fauny České republiky (OFČR)	74
7 NÁVRHY A INOVACE V NABÍDCE CR	78
8 PRODUKTOVÝ BALÍČEK	80
8.1 Popis produktu	80
8.2 Cíl produktu	81
8.3 Kalkulace	81
8.4 Zdroje financování	81
9 ZÁVĚR	82
10 SUMMARY	84
11 PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY.....	85
12 SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ, TABULEK.....	87
13 SEZNAM PŘÍLOH.....	88

1 ÚVOD

Cestovní ruch je mnohostranným odvětvím. Jeho rozvoj a řízení znamená nejen hospodářský přínos pro daný region, ale i pozitivní vliv na zachování původních tradic, kultur a ochrany životního prostředí.

Předmětem zkoumání práce se stala lokalita zázemí Voticka (dále jen region Voticka). Jedná se o správní obvod, který se rozkládá v jižní části Středočeského kraje na hranicích s krajem Jihočeským. Sousedí se třemi správními obvody – Sedlčany, Benešov, Vlašim a je součástí Mikroregionu Džbány (svazek obcí, řešící problémy v oblastech komplexní obnovy venkova, zkvalitňování technické infrastruktury, rozvoje občanské vybavenosti, ochrany životního prostředí a rozvoje přiměřeného cestovního ruchu).

Ve votickém regionu žije v porovnání s ostatními správními obvody nejnižší počet obyvatel, kdy více jak polovina žije převážně v malých obcích do 1 tisíce obyvatel. Rozloha je tvořena 15 obcemi (v práci budou zmiňovány pouze obce, které jsou z pohledu turistických cílů atraktivní), přičemž v jediném městě, ve Voticích, se nachází pověřený úřad.

Votice jsou obvodem zemědělského charakteru, vykazují nadprůměrný podíl zemědělské půdy a jedná se o nejvýše položenou část bývalého benešovského okresu náležející ke Středočeské pahorkatině, kde se nejvyšší nadmořské výšky pohybují mezi 600 – 700 m.n.m. Dominantu regionu tvoří Javorová skála, ve výšce 713 m.n.m., která se nachází v oblasti nazývané Česká Sibiř.

Votický region je zasazen do malebné krajiny se soustředěnými estetickými, přírodními a kulturně historickými hodnotami. Hlavním přírodním potenciálem se stala nejen oblast České Sibiře, ale také přírodní park Džbány – Žebrák, který je díky své rozmanitosti a zachovalosti pro tento region z pohledu cestovního ruchu se stal velice významný. Dále se jedná i o historicky zajímavé území s bohatým výskytem sakrálních památek, kdy hlavní kulturně - historický potenciál tvoří např.: světoznámá Bitva u Jankova, zámek Vrchotovy Janovice nebo kopie jeruzalémského Božího hrobu.

Voticko se dosud jeví jako oblast, kde cestovní ruch v současné době plně nevyužívá všech možností. Hlavním záměrem práce je oblast blíže specifikovat a definovat aktuální situaci cestovního ruchu v podobě analýzy druhů a forem cestovního ruchu v zázemí Voticka.

Výhodu, při zpracování výše uvedeného tématu bakalářské práce, vidím ve své osobní zkušenosti se zkoumaným regionem, ve kterém žiji. Z tohoto důvodu mohu i říci, že ačkoliv je votický region turisticky zajímavou oblastí, jedná se o území s teprve rozvíjejícím se cestovním ruchem. A proto, není snad tato oblast dostatečně propagována? Využívá votický region plnohodnotně svého přírodního a kulturního potenciálu?

2 CÍLE A METODIKA

2.1 Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat cestovní ruch (dále jen CR) v zázemí Voticka.

Na základě hlavního cíle je stanoven dílčí cíl, kterým jsou návrhy a inovace nabídky a vytvoření produktového balíčku, který by měl region zatraktivnit a přilákat více turistů.

2.2 Pracovní hypotézy

Obecně lze hypotézu definovat jako výpověď (tvrzení) o dosud neprokázaném (možném, nepřezkoušeném, předpokládaném, pravděpodobném atd.) stavu dvou nebo více jevů (proměnných) ve zkoumané oblasti, kterou lze testovat. (Foret, Stávková 2003: 21)

Zvolené hypotézy bakalářské práce:

1. Nejvýznamnějšími druhy CR v zázemí Voticka jsou rekreační, sportovní a náboženský CR.
2. Sakrální památky nemají v rámci Votického regionu dostatečný potenciál pro primární cíl domácího CR, ale v kombinaci s vhodným prvkem, mohou zatraktivnit lokalitu.
3. Zatraktivnit Votický region lze, pokud budeme oblast propagovat jako celek.

2.3 Metodika

Bakalářská práce na téma Analýza druhů a forem cestovního ruchu v zázemí Voticka se skládá ze tří částí, analytické, syntetické a aplikační.

První část, **analytická**, byla věnována studiu odborné literatury, vymezení zkoumané destinace a vytvoření analýzy druhů a forem cestovního ruchu na Voticku. Pro vytvoření literárního přehledu byly využity informace z odborných publikací zejména věnující se přímo problematice cestovního ruchu, jejichž seznam je uveden na konci bakalářské práce pod názvem Použitá literatura.

Dále byla zpracována situační analýza, která se zaměřuje na vnitřní a vnější prostředí, díky které bylo možno charakterizovat a vymezit zkoumanou destinaci a analyzovat druhy a formy cestovního ruchu v zázemí Voticka.

V tomto případě byla využívána jak primární, tak i sekundární data tzn. regionální literatura, internetové stránky, informace z řízených rozhovorů a terénního šetření. Regionální literatura spolu s internetovými zdroji jsou opět uvedeny na konci této práce v použité literatuře.

Syntetická část zahrnuje přípravu a realizaci marketingového výzkumu, který byl prováděn již zmíněnými řízenými rozhovory a dotazníkovým šetřením.

Řízený rozhovor je standardizovaný rozhovor tazatele pouze s jedním respondentem, kdy tazatel čte otázky, případně i varianty odpovědí, jak je naformuloval výzkumník, ale při kterém tazatel dotazovaného usměrňuje tématicky a vede ho, aby neodbočoval od tématu. (Foret, Stávková 2003: 43, 46) Řízené rozhovory byly vedeny s významnými osobami věnující se problematice CR v zázemí Voticka, byla jím ředitelka Informačního centra Votice paní Jaroslava Drábová, významný podnikatel vlastníci penzion a restauraci „U modré kočky“ pan Luboš Mudra, dále podnikatel pan Václav Ševčík, který je vlastníkem penzionu „Pod sv. Václavem“ a pan Pavel Křížek, provozovatel občanského sdružení „Ochrana fauny ČR“ se sídlem ve Voticích. Pro získání konkrétních informací od návštěvníků a obyvatel regionu byl vypracován dotazník, který hodnotí nabídku CR, přináší návrhy na změny, charakterizuje druhy a formy CR v zázemí Voticka a definuje segment účastníku CR.

Aplikační část tvoří návrhy na změny a produktový balíček, jejichž hlavním cílem je zatraktivnit votický region, maximálně využít jeho přírodní, kulturně-společenský potenciál, zvýšit počet účastníků CR, motivovat je k opakované návštěvě a rozšířit nabídku CR.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Cestovní ruch

Hesková a kol. (2006: 9) uvádí, že cestovní ruch je významný společensko-ekonomický fenomén jak z pohledu jednotlivce, tak i společnosti. Každoročně představuje největší pohyb lidské populace za rekreací, poznáváním a naplněním vlastních snů z příjemné dovolené. Je součástí spotřeby a způsobu života obyvatel zejména ekonomicky vyspělých zemí.

Cestovní ruch, kromě primární nabídky, tj. přírodní a kulturně-historické podmínky, vyžaduje i možnost svobodného pohybu obyvatelstva, přiměřený disponibilní fond volného času, volnou kupní sílu na uspokojování méně zbytných potřeb. Do této skupiny zahrnujeme i potřeby spojené s uspokojováním účasti na cestovním ruchu. Nezbytná je i výstavba a provoz dopravních, ubytovacích, stravovacích, sportovně-rekreačních, zábavních a dalších zařízení cestovního ruchu.

3.1.1 Vymezení a kategorizace cestovního ruchu

S cílem sjednotit názory na definování předmětu cestovního ruchu z hlediska statistiky organizovala Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) v roce 1991 v kanadském městě Ottawa mezinárodní konferenci o statistice cestovního ruchu. Její účastníci přijali návrh, že cestovním ruchem se rozumí „činnost osoby cestující na přechodnou dobu kratší než je stanovená, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě“. Stanovenou dobou se v domácím cestovním ruchu rozumí šest měsíců. Výdělečná činnost není v navštíveném místě založená na trvalém nebo přechodném pracovním poměru, ale to nevyklučuje služební, obchodní a podobné cesty s pracovní motivací hrazené z titulu pracovního poměru u zaměstnavatele v místě bydliště anebo firmy. Definice UNWTO vylučuje z cestovního ruchu cestování v rámci místa trvalého bydliště, pravidelné cesty do zahraničí, dočasné přestěhování se za prací a dlouhodobou migraci. (Hesková a kol 2006: 11)

Parmová (2003: 6) uvádí, že pod pojmem cestovní ruch se rozumí celkový pobyt mimo stálé bydliště, který slouží především k odpočinku, návštěvě přírodních krás, kulturních památek, sportu nebo jiným požitkům a s tím spojené cestování.

Dle Petřů (1999: 26 – 27) lze, na základě shrnutí názorů některých autorů a určitých základních rysů, resp. tří hlavních motivů pro účast na cestovním ruchu, cestovní ruch definovat jako dočasnou změnu místa pobytu, tj. cestování a přebývání mimo míst trvalého bydliště, zpravidla ve volném čase, a to za účelem rekreace, rozvoje poznání a spojení mezi lidmi.

Tato definice je zaměřena na poptávku po cestování, je-li orientovaná nabídkově, obvykle popisuje nabízené produkty, tj. to co by měl turista prožít. Definice orientovaná poptávkově (viz výše uvedenou) se soustřeďuje na chování turistů a jejich potřeby.

Cestovní ruch není jednotlivým oborem, ale multioborovou ekonomickou činností. Tím je možno zdůvodnit, proč ekonomové považují za obtížné cestovní ruch kategorizovat, definovat, ale nakonec i řídit. Cestovní ruch by měl být vždy chápán jako vzájemný vztah mezi nabídkou a poptávkou: tvorba produktů by měla uspokojit potřebu turistů.

3.2 Druhy a formy Cestovního ruchu

Specifikovat CR jen ve všeobecné rovině by bylo nedostačující z důvodu, že každodenní praxi se projevuje v různých druzích a formách, které se neustále vyvíjejí a obohacují v závislosti na poptávce účastníků cestovního ruchu a technicko-technologických možnostech nabídky. Různorodost označení druhů a forem cestovního ruchu potvrzuje i jejich charakteristika v odborné literatuře. (Hesková a kol 2006: 21 – 22)

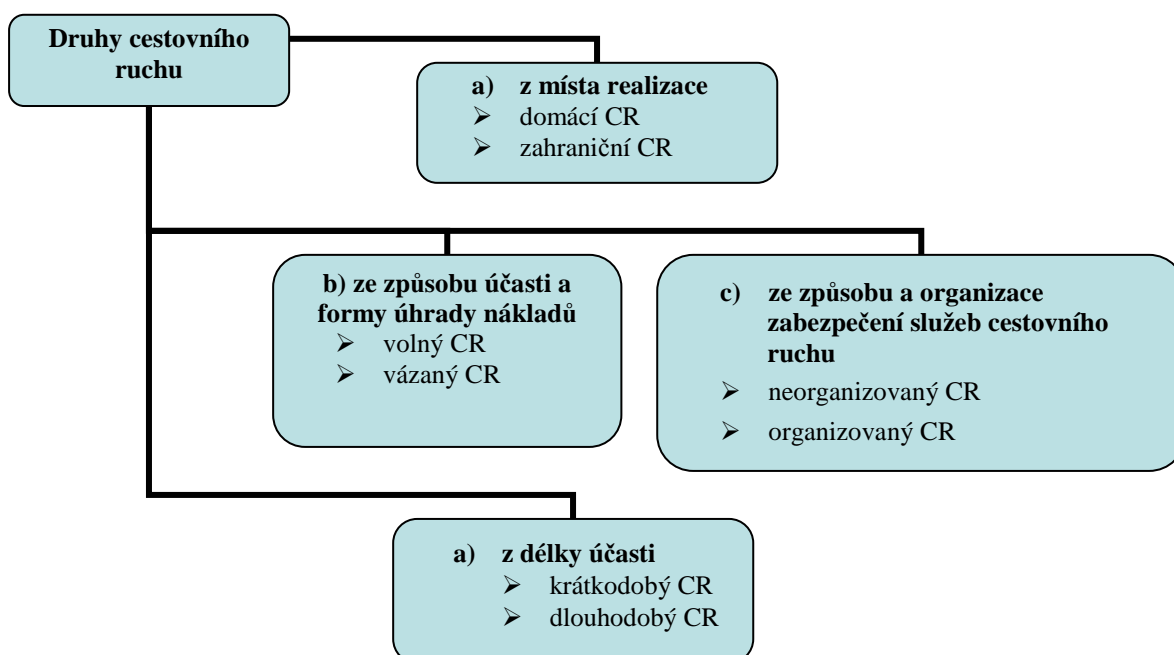
3.2.1 Vymezení druhů cestovního ruchu

Dále se o druzích cestovního ruchu hovoří tehdy, když za základ posuzování cestovního ruchu vezmeme motivaci jejich účastníků, tj. účel, pro který cestují a pobývají přechodně na cizím místě. O formách cestovního ruchu mluvíme, když jako základ posuzování cestovního ruchu vezmeme různé příčiny, které ho ovlivňují a důsledky, které přináší. V praxi se druhy cestovního ruchu nevyskytují v čisté podobě, ale ve vzájemné kombinaci, přičemž jeden z nich bývá dominantní. (Hesková a kol 2006: 21)

Petrů (1999: 30) uvádí typologii druhů cestovního ruchu, která platí jak v domácím, tak i v zahraničním cestovním ruchu, a to i mezinárodně. Ekonomický význam tohoto členění spočívá zejména v odlišných nákladech na vybavení míst cestovního ruchu.

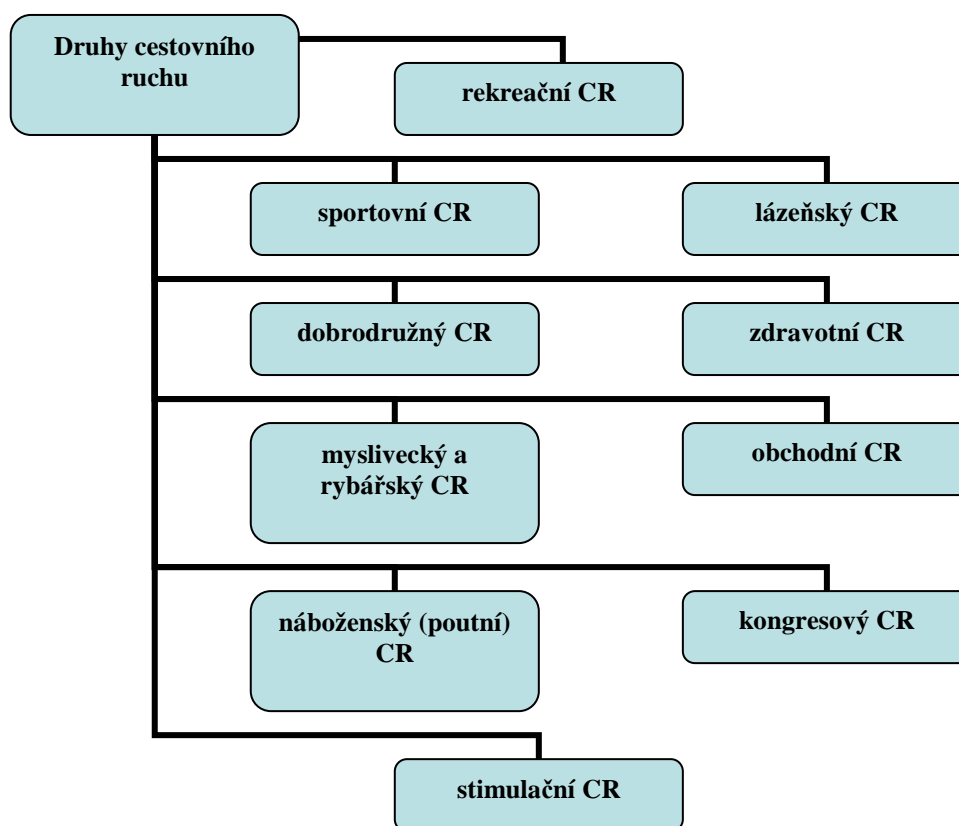
3.2.2 Typologie druhů cestovního ruchu:

Obrázek č. 1 a : Druhy cestovního ruchu

Zdroj: Petrů (1999: 28)

Obrázek č. 1 b : Druhy cestovního ruchu

Zdroj: Hesková a kol. (2006: 21)

3.2.3 Specifikace vybraných druhů cestovního ruchu

Domácí cestovní ruch – je cestovní ruch, při němž účastníci nepřekračují státní hranice své vlastní země. (Petrů 1999: 28)

Je to účast občana dané země na cestovním ruchu v rámci jejího území mimo místo jeho obvyklého pobytu za účelem využití volného času, obchodu nebo za jiným účelem po dobu kratší jednoho uceleného roku. (Čech 1998: 17)

Zahraniční cestovní ruch – je cestovní ruch, který zahrnuje příjezdy a výjezdy za hranice příslušného státu. Dále se člení z hlediska vztahu k národnímu hospodářství na:

- *aktivní zahraniční cestovní ruch* (příjezdový), který znamená příjezdy a pobyt zahraničních návštěvníků (cizinců). Tento cestovní ruch je z pohledu příslušného státu přínosem platebních prostředků a přispívá tedy k aktivní straně platební bilance.

- pasivní zahraniční cestovní ruch (výjezdový), který znamená pro příslušný stát vycestování (výjezdy) vlastních občanů do zahraničí a jejich pobyt v zahraničí. Představuje výdej platebních prostředků do zahraničí a zatěžuje tedy pasivní stranu platební bilance.

Souhrn veškerého zahraničního cestovního ruchu, tj. cestovní ruch více zemí, je označován jako **mezinárodní cestovních ruch**.

Volný cestovní ruch (nazývaný též „komerční“) je takový druh cestovního ruchu, kdy si účastníci hradí účast pouze ze svých příjmů a o účasti se svobodně rozhodují

Vázaný cestovní ruch (nazývaný též „sociální“) je takový cestovní ruch, kdy úhrada účastníka je plně hrazena nebo doplňována ze společenských fondů (dříve fondů kulturních a sociálních potřeb, příspěvků nemocenského pojištění apod.). Účast a poskytnutí příspěvku je v těch to případech vázána na splnění určitých podmínek (např. zaměstnání nebo členství v určité organizaci, doporučení lékaře apod.). Vázaný cestovní ruch zahrnuje částečně lázeňské léčení, dřívější podnikovou rekreaci, dětskou letní rekreaci. Tento druh cestovního ruchu je projevem určité sociální politiky společnosti.

Neorganizovaný cestovní ruch je takový cestovní ruch, kdy si vše potřebné zajišťuje účastník cestovního ruchu sám, resp. pouze částečně využívá služeb cestovní kanceláře, např. k výměně valut, prodeji lodních lístků apod.

Organizovaný cestovní ruch je takový, kdy cestu i pobyt zajišťuje organizace, zejména cestovní kancelář, ale i např. odbory apod.

Krátkodobý cestovní ruch je charakterizován pobytem do 3 dnů mimo trvalé bydliště (nejvýše 2 přenocování)

Dlouhodobý cestovní ruch předpokládá cestovní pobyt delší než 3 dny mimo trvalé bydliště, nikoliv však (podle mezinárodních dohod) delší než 6 měsíců. (Petruš 1999: 28)

Rekreační cestovní ruch je druh cestovního ruchu, pro který je charakteristický pasivní, ale i aktivní odpočinek ve vhodném přírodním prostředí s cílem obnovy fyzických a psychických sil. Pobyt v příznivém přírodním prostředí kombinovaný s různými rekreačními aktivitami (pohybové a nenáročné sportovní činnosti, např. procházky, táboření v přírodě, chataření, chalupaření a jiné) má vliv na organismus a duševní pohodu člověka. Dostává stále větší význam se zhoršujícím se životním prostředím v místě trvalého bydliště a pracoviště. Rekreační cestovní ruch má podobu individuální nebo rodinné rekreace, kterou účastníci organizují sami ve vlastních nebo pronajatých zařízeních, nebo organizovanou formou ve veřejnosti přístupných zařízeních cestovního ruchu

Tématický cestovní ruch je zaměřen na uspokojování specifických odborných a rekreačních potřeb. Má individuální i organizované formy. Z odborného hlediska je podřízený specifickým zájmům a potřebám návštěvníků, např. technické památky a zajímavosti, sakrální stavby. Rekreační potřeby a zážitky zprostředkovávají např. i tematické parky v Evropě i zámoří, které poskytují rozličné rekreační a zábavní atrakce pro děti a dospělé. Tématický cestovní ruch umožňuje komplexní zážitek v relativně krátkém čase.

Náboženský, resp. poutní cestovní ruch, je součástí kulturního cestovního ruchu, spojený s tradicemi světových náboženství. Jeho nejčastějším projevem jsou pouze na poutnická místa. Poutním (kultovým) místem může být město, obec, osada nebo krajinný prvek. Náboženský cestovní ruch se od kulturního cestovního ruchu liší náboženskými motivy a odmítáním označování jeho účastníků jako turistů. Poutní aktivita vyvolává potřebu budování přiměřené infrastruktury.

Zdravotní cestovní ruch je reakcí na růst zdravotního uvědomění lidí a jejich snahy preventivně ovlivňovat své zdraví před negativními důsledky vysokého životního tempa a současného způsobu života. Požadavky na jeho rozvoj sílí díky trendu z konce minulého století, pokračujícího do současnosti, kterým se stala pohoda, péče a tělo a krásu (tzv. wellness, fitness, beauty). Vliv má i rostoucí vrstva manažerů, kteří požadují krátkodobé, ale intenzivní zotavení. Produkty zdravotního cestovního ruchu nabízejí nejenom lázně, ale i hotely v rekreačních střediscích. Jejich hlavní součástí jsou různé sportovně-rekreační, rekondiční, relaxační a další aktivity a programy.

Stimulační cestovní ruch je pojem, který označuje cestování s cílem stimulovat zaměstnance k vyšší motivaci pracovního výkonu. Smyslem je podnítit jejich zájem o obchodní úspěch podniku a zvýšení ekonomických výsledků. Slouží na posílení sociálních vazeb mezi zaměstnanci firmy, kultivuje pracovní vztahy a vychovává zaměstnance. Účast na stimulačním cestovním ruchu je odměnou – prémie vítězů interní soutěže organizované zaměstnavatelským podnikem, firmou. Zvyšuje motivaci pracovníků k výkonu. V posledním období se stimulační pobyty vztahují nejen na zaměstnance podniku, ale i na partnery, např. distributory, zprostředkovatele, zákazníky. Stimulační cestovní ruch vyžaduje perfektní organizaci a obsahovou náročnost programu jehož součástí je i specificky zaměřený pracovní program. (Hesková a kol. 2006: 26)

3.2.4 Vymezení forem cestovního ruchu

Petrů (1999: 27) dále uvádí, že formy cestovního ruchu vycházejí ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka, tj. z poptávkově orientované definice cestovního ruchu. Potřeby účastníků cestovního ruchu mají specifikovaný charakter a odlišují se od jiných potřeb několika specifickými znaky. Jednotlivé formy cestovního ruchu obvykle kladou zvláštní požadavky na způsob realizace a zabezpečení služeb (rozsah a kvalitu).

Podle Heskové a kol. (2006: 27) formy cestovního ruchu umožňují blíže určit podstatu cestovního ruchu z hlediska potřeb a cílů jeho účastníků. Toto poznání dovoluje lépe připravit porukty a nabízet ho na trhu cílové skupině účastníků cestovního ruchu.

3.2.5 Typologie forem cestovního ruchu

Některé formy cestovního ruchu dle Heskové a kol. (2006: 21):

- 1) z geografického hlediska**
  - domácí CR
  - zahraniční CR
  - mezinárodní CR
  - vnitřní CR
  - národní CR
  - regionální CR
- 2) podle počtu účastníků**
  - individuální CR
  - skupinový CR
  - masový CR
  - ekologický CR
- 3) podle způsobu organizování**
  - individuální cesty
  - organizovaný zájezd/pobyt
  - klubový cestovní ruch
- 4) podle věku účastníků**
  - CR dětí
  - mládežnický CR
  - rodinný CR
  - seniorský CR
- 5) podle délky účastí**
  - výletní CR
  - krátkodobý CR
  - víkendový CR
  - dlouhodobý CR
- 6) podle převažujícího místa pobytu**
  - městský CR
  - příměstský CR
  - venkovský CR
  - agroturistika (ekoagroturistika)
  - horský, vysokohorský CR
  - přímořský CR
- 7) podle ročního období**
  - sezónní (zimní, letní) CR
  - mimo sezónní CR
  - celoroční CR
- 8) podle použitého dopravního prostředku**
  - motorizovaný CR
  - železniční CR
  - letecký CR
  - lodní CR

a ostatní kritéria

3.2.6 Specifikace vybraných forem cestovního ruchu

Rodinný cestovní ruch, častěji označovaný jako rodinné rekreace, je určený zejména mladým rodinám. Mladou rodinu představují lidé ve věku 25 až 44 let, kteří žijí jako manželské páry s dětmi. Reprezentují životní styl, ve kterém hledají stabilitu a určitou kvalitu života. Její součástí je i příjemné trávení volného času mimo místo trvalého bydliště. Rodinnou rekreaci zajišťuje zařízení cestovního ruchu, která jsou ochotná a schopná připravit vhodný produkt jak pro dospělé, tak i pro jejich děti.

Výletní cestovní ruch je cestovní ruch, který je spojený s pobytem mimo místo trvalého bydliště kratším než jeden den bez přenocování, s různou motivací (do přírody, měst apod.), s různým typem dopravního prostředku (kolo, autobus, auto, vlak, loď apod.) samostatně nebo jako součást zájezdu (obligatorní neb o fakultativní výlet).

Krátkodobý cestovní ruch nepřesahuje dvě až tři přenocování. Organizuje se za účelem odpočinku, poznávání, rozptýlení a zábavy, kulturního nebo sportovního vyžití. Nejčastěji jde o účast na cestovním ruchu koncem týdne, který se označuje jako víkendový cestovní ruch.

Dlouhodobý cestovní ruch je forma cestovního ruchu s přiměřenou délkou pobytu přesahující tři až čtyři přenocování. V jednotlivých zemích je délka pobytu stanovena diferencovaně.

Městský cestovní ruch je každá forma pobytu návštěvníka ve městě, jehož hlavním cílem je celkový zážitek z návštěvy města bez ohledu na to, jestli pobyt spojený s přenocováním nebo bez přenocování. Může být motivovaný pracovně (služební, obchodní, kongresový cestovní ruch) nebo turisticky (kulturní, vzdělávací, nákupní, zdravotní cestovní ruch, návštěva příbuzných a známých). S ohledem na délku pobytu v místě jde o výletní nebo pobytový cestovní ruch. Návštěva měst umožňuje rozpoznávat nejen významné kulturní a historické pamětihodnosti, architektonická, stavební, výtvarná a umělecká díla, ale i současný život v nich.

Pro města je to příležitost prezentovat kulturní statky, organizované události přiměřeně je ekonomicky zhodnotit. Možnost rozvoje městského cestovního ruchu mají všechny velikostní typy měst za předpokladu, že mimo primární nabídku jsou dopravně dostupné, mají kulturní infrastrukturu, nákupní možnosti, stravovací a ubytovací možnosti, organizované kulturní, obchodní a sportovní akce.

Pozornost musí být věnována i prostorovému začlenění (orientační tabule), budování parkovišť, estetiky a originalitě pěších a oddychových zón, rekonstrukcím historických budov a jejich využití pro cestovní ruch, provozní době muzeí, galerií, pamětihodnostem a obchodům. Významná je služba turistické informační kanceláře, která by měla být k dispozici návštěvníkům i ve večerních hodinách, přes víkendy a ostatní volné dny a měla by poskytovat kvalitní průvodcovské služby při prohlídce města.

Ekogroturistika je forma agroturistiky na ekologicky hospodářících farmách. Ekologická farma nepoužívá při rostlinné a živočišné výrobě žádné syntetické chemikálie, hnojiva, hormonální přípravky, umělá barviva a konzervační přípravky. Produkty ekologického zemědělství se přísně kontrolují, a když splňují národní, resp. mezinárodní standardy, mohou používat ochrannou známku bio. (Hesková a kol. 2006: 31 – 33)

3.3 Poslání a cíl podnikatelských organizací

Smysl či poslání identifikuje základní funkci, respektive úlohu jakéhokoli podniku či agentury, event. jakékoli jejich části. Jakýkoliv druh organizovaných činností, má základní funkci či úlohu, která je mu přiřazena společností. Smyslem obchodního podniku je, obecně řečeno, výroba a distribuce zboží a služeb. Smyslem státního úřadu soudů je interpretace a aplikace zákonů. Smyslem univerzity je výuka a výzkum, a tak bychom mohli pokračovat dál a dál. (Koontz, Weihrich 1998: 122)

Horáková (2000: 21 - 23) uvádí, že každý podnik musí nejdříve vyjádřit, jaká je jeho role v oblasti podnikání, účinně představit základní provozované aktivity – tedy odpověď na otázku „kdo jsme a o co usilujeme“. Měl by prezentovat i primární funkce ve vztahu k trhu a jeho uspokojení, ke jménu a pověsti, kterou chce na trhu mít, a vyslovit, jak chce být chápán veřejností. Nejsou zde vysloveny měřitelné cíle, pouze orientace a postoje.

Podnik musí umět převést široký smysl poslání, formulování, do globálních strategických cílů. Cílem podniku rozumíme až konkrétní stav, jehož dosažení se předpokládá v určitém časovém období. Jasně stanovené cíle se vlastně stávají úkoly podniku pro určitý časový horizont a předurčují jeho chování ve vnitřních i vnějších souvislostech.

3.4 Strategie

Termíny strategický a strategie jsou snad nejpoužívanější ekonomické kategorie v současném výrobním i obchodním slovníku. Zdá se, že každé výrobní i obchodní rozhodování je nyní rozhodováním strategickým. Pracovníci v podnicích hovoří o strategickém řízení i strategickém plánování, zabývají se finančními strategiemi i marketingovými strategiemi. Uvnitř samotného marketingu to jsou výrobové strategie, cenové a distribuční strategie, strategie na podporu prodeje i reklamní strategie.

Termín strategie byl a je velmi často používán v nejrůznějších kontextech a v nejrozmanitějším slova smyslu pro nejrozdílnější typy činnosti bez jakéhokoliv rozlišování. A právě tato zvyklost má za následek odlišné chápání termínu a nadbytek jeho definic.

V obecném slova smyslu se strategií rozumí určité schéma postupu, schéma které naznačuje, jak za daných podmínek dosáhnout vytyčených cílů. Je to přehled možných kroků a činností, které jsou přijímány „s vědomím“ částečné neznalosti všech budoucích podmínek, okolností a souvislostí, kdy nejsou poznány všechny přípustné alternativy a nelze přesně označit jednotlivé výhody a nevýhody pro potřeby budoucího rozhodování. Konečným účelem strategie je dospět k náležité součinnosti veškerých aktivit všech složek podniku a vytvořit jednotný a nedělitelný celek jeho dalších perspektiv. (Horáková 2000: 11)

Odborná publikace managementu definuje strategii jako určení dlouhodobých základních cílů organizace a stanovení nezbytných činností a zdrojů pro dosažení těchto cílů.

Účelem strategií je určit a prostřednictvím hlavních cílů a taktiky vyjádřit předvídaný obraz podniku. Účelem strategií není přesně určit to, jak podnik dosáhne svých cílů, protože to je úkolem nespočetného množství hlavních a vedlejších podpůrných programů. Strategie vytvářejí rámec pro uvažování a činnost. Jejich užitečnost z hlediska praxe a jejich význam z hlediska potřeb plánování umožňují chápat je jako určitý typ plánů pro analytické účely. (Koontz, Weihrich 1998: 123)

3.5 Strategický marketing

Strategický marketing je jednou z vývojových fází marketingu (s řadou vývojových stupňů), uvažovanou ve vztahu k marketingovým činnostem, funkcím i časovým horizontům. Lze ho charakterizovat jako proces spojený zejména:

- s vypracováním
  - analýz faktorů vnitřních podmínek a stránek podniku
  - analýz faktorů příležitostí a ohrožení podniku
  - analýz faktorů konkurence (včetně prognózování budoucích trendů vývoje)
- s participací na vytvoření souboru cílů podniku a formulování podnikových strategií pro jejich dosažení
- se stanovením marketingových cílů
- s volbou marketingových strategií k dosažení vytyčených cílů
- s vypracováním, realizací a kontrolou marketingových plánů
- s komplexním řízením marketingového procesu

Strategický marketing je spojován s hledáním konkurenční výhody (nejlépe velmi výrazné odlišení s předpokladem dlouhodobosti, které napomůže silnému rozvoji žádoucího tržního prostoru pro výrobek). Konkurenční výhoda a výsledky marketingové situační analýzy jsou klíčovými prvky pro volbu a formulování vhodných marketingových strategií.

Strategický marketing je plně soustředěn na zákazníka, vede organizační jednotky ke studiu a k porozumění jeho potřeb a přání, učí je chápat zákaznické hodnoty a způsob myšlení zákazníka.

Dobrá znalost vnitřních podmínek a konkrétní situace i respektování prostředků organizace přispívá ke zlepšení pozice ve vnějším prostředí. Strategický marketing se snaží i o přesun příslušných sdělení o domácí situaci do vnějšího podnikového prostředí. Usiluje o zajištění vzájemného kontinuálního uvažování vnitřních podmínek a vnějšího prostředí organizace.

Lapidárně řečeno, strategický marketing pomáhá orientovat „každého“ v organizace směrem k trhu. (Horáková 2000: 14 – 15)

3.6 Plánování

Podstatný charakter plánování e možné ilustrovat uvedením jeho hlavních charakteristik: 1. přispívá k dosažení záměrů a cílu, 2. je prioritní mezi manažerskými úlohami, 3. vztahuje se na veškeré aktivity (schopnosti pronikání plánů a 4. umožňuje efektivní provádění činností. (Koontz, Weihrich 1998: 119)

Podle Horákové (2000: 13) je plánování součástí řízení a je spojený:

- s formulováním cílů podniku dosažitelných v budoucích časových obdobích.
- s určením postupů a prostředků, pomocí kterých bude těchto cílů dosaženo.

3.6.1 Strategické plánování

O strategickém plánování hovoříme v rámci komplexního pohledu na rozvoj podniku ve spojení s rozhodujícími činnostmi a obecnými cíli. Jedná se o dlouhodobé nasměrování podniku a jeho celkovou orientaci v prostředí – o soulad s prostředím. Účelem je vypracování dokumentu – plánu – pro řízení činností, který zabezpečí uspokojivou existenci v budoucnosti (zisky a růst podniku) na základě uspokojení potřeb zákazníků.

O tom do jaké míry je určitý plán strategický, rozhoduje předmět plánu, plánovací postupy, časový horizont. (Horáková 2000: 13)

3.7 Situační analýza

Situační analýza je prostředkem, který na základě analytického zhodnocení minulého vývoje a současného stavu a na základě kvalifikovaného odhadu pravděpodobného budoucího vývoje ve strategické období může pomoci při formování budoucí tržní pozice podniku. Šetří vnitřní situaci organizace (schopnosti, dovednosti, jedinečnosti, zdroje) především vzhledem k trhům a konkurenci a zkoumá komplexně vliv faktorů vnějšího prostředí na organizaci. Představuje dva typy analýzy – interní a externí. Externí podmínky, které jsou z pozice podniku neovlivnitelné a nekontrolovatelné, silně ovlivňují podnikovou situaci. Mění atraktivnost tržních příležitostí, působí i na intenzitu ohrožení a spoluvytváří řadu specifických situací. A analýza pomáhá identifikovat takové situace, které mohou nastat v prostředí.

(Horáková 2000: 36)

3.7.1 Vnější prostředí a vnitřní prostředí

Současné a budoucí vnější prostředí je třeba hodnotit pomocí hrozeb a příležitostí. Hodnocení se zaměřuje na ekonomické, sociální, politické, legislativní, demografické a geografické faktory. Dále je prostředí sledováno z hlediska technologického vývoje, z hlediska výrobků a služeb nabízených na trhu a z hlediska dalších faktorů, nezbytných pro stanovení konkurenční situace organizace.

Také vnitřní prostředí firmy by mělo být revidováno a vyhodnocováno z hlediska zdrojů, silných a slabých stránek výzkumu a vývoje, výroby, pracovních postupů, materiálního zabezpečování výroby, marketingu, výrobků a služeb. Pro formulování strategie jsou důležité ještě další faktory, a proto by měly být vyhodnocovány jak lidské a finanční zdroje, tak image organizace, organizační struktura a organizační klima, plánovací a kontrolní systém a vztahy se zákazníky.

(Koontz, Weihrich 1998: 169)

Horáková (2000: 36) také uvádí, že makroprostředí a mikroprostředí. Makroprostředí tvoří širší okolí podniku. Do jisté míry podnikům diktuje, co a jak mohou a nemohou provozovat. Existují makroelementy, které jsou v podstatě mimo dosah podnikové kontroly. Ovlivňují postavení i chování podniku, a tím i jeho výrobní a obchodní úspěchy i neúspěchy. Každá organizace je vnímá na základě konkrétních podmínek a okolností, nejsou chápány všemi podniky shodně. Podnik by měl parametry prostředí dokonale poznat, analyzovat, sledovat jejich vývojové trendy a snažit se jejich klady účelně „využít“ pro další rozvoj. A proto se musí „svým“ makroprostředím zabývat a spolehlivě se v něm orientovat. Jedná se zejména o:

- ekonomické činitele
- demografické činitele
- politickou situaci i její předpokládaný vývoj a o legislativní podmínky
- kulturní a sociální podmínky
- technologické činitele
- přírodní faktory

Rovněž se svým mikroprostředím se podnik musí vyrovnat. Mikroprostředí to „nejbezprostřednější“ okolí podniku a podnik sám je jeho základním prvkem. Pokud chce být úspěšný, musí mikroprostředí pochopit a porozumět roli, která mu zde náleží. Role podniku v mikroprostředí závisí především:

- na výši zdrojů
- na schopnostech a možnostech
- výrobky vyvíjet, vyrábět a prodávat, a to podle potřeb zákazníků
- a zároveň se reprodukovat a rozvíjet jako podnik

Dalšími prvky mikroprostředí (vedle podniku) jsou jeho dodavatelé, distribuční mezičlánky, konkurence, zákazníci a veřejnost. (Horáková 2000: 37)

3.8 Marketingový výzkum

Informace mají svou nákladovou i hodnotovou stránku. Mezi daty, informacemi, znalostmi a moudrostí jsou obrovské rozdíly. Pokud se data nezpracují v informace, které se transformují ve znalosti a později přemění v tržní moudrost, značná část jich přijde nazmar.

Odborníci na marketingový výzkum rozlišují tři metody shromažďování informací, lišící se svými náklady i svou hodnotou. Z hlediska nákladů, v řazení od nejnižších po nejvyšší náklady, jsou jimi pozorování, sekundární data a primární data. (Kotler 2000: 105)

3.8.1 Dotazování

Dotazování je nejrozšířenější metodou sběru údajů, který je součástí realizační fáze procesu marketingového výzkumu. Než k vlastnímu sběru dojde, je důležité důkladně provést jednotlivé kroky přípravné fáze výzkumu.

Celý postup tvorby dotazníku jako základního nástroje dotazování lze stejně jako celý výzkumný proces rozdělit do několika fází, které charakterizují posloupnost jednotlivých úkonů. Tyto se navzájem doplňují a ovlivňují.

V první fázi zajišťujeme, na co se budeme ptát. Odpověď získáme z definice problému a cíle výzkumu. Cíle kvantifikujeme pomocí požadavků na informace.

Vypracujeme proto seznam informací, které je třeba zjistit pro dosažení cílů.

Napsaný seznam požadovaných informací nám poslouží v průběhu celé tvorby dotazníku.

Nacházejí se zde základní otázky a klíčová slova. U každé položky seznamu zjišťujeme její důležitost pro objasnění stanovení cílů.

Když usoudíme, že se jedná o nadbytečné údaje, měli bychom je odstranit. Znamenají totiž časové a finanční náklady. Do dotazníku vybíráme pouze otázky, které jsou opravdu potřebné.

Naopak odpovědi na otázky, které byly při tvorbě dotazníku opomenuty nebo špatně formulovány, se už získat nedají. Informace z nich získané pak budou chybět. Dopředu bychom měli počítat s předpokládanými metodami analýzy odpovědí, jinak se může stát, že údaje budou shromážděny ve formě nepoužitelné pro analýzu.

Dotazování může probíhat různými způsoby. Každý typ dotazování má své výhody i nevýhody a využívají se v závislosti na mnoha faktorech, jako jsou téma a doba dotazování, cílová skupina respondentů aj. Využití jednotlivých typů také určuje, jak bude vypadat dotazník. (Kozel 2006: 150)

3.8.1.1 Typy dotazování

Osobní dotazování – obsah dotazníku může být určen tazatelům, respondentům, nebo oběma současně. Proto v závislosti na čtenáři dotazníku by např. instrukce pro tazatele měly být vytištěny výrazně odlišně (tučně, kurzívou, barevně), aby je tazatel omylem nepřečetl respondentovi. Pokud budeme používat škály, můžeme je respondentovi ukazovat na kartách. Určitě využijeme i dalších pomůcek, jako jsou vzorky, plánky aj.

Písemné dotazování – respondent vyplňuje dotazník bez cizí pomoci, proto jsou požadavky na dotazník při tomto typu dotazování největší. Otázky formulujeme co možná nejprecizněji, aby respondent pochopil, co po něm v konkrétní otázce vlastně chceme. Součástí dotazníku je motivační průvodní dopis a ofrankovaná obálka, čímž eliminujeme riziko nízké návratnosti písemného dotazování.

Telefonické dotazování – zpravidla už vždy je v dnešní době využíván dotazník v elektronické podobě přímo v počítači tazatele, který do něj vkládá odpovědi stisknutím příslušné klávesy. Dotazník musí být kratší s ohledem na respondentovo soustředění a nemůžeme v něm používat škály.

Elektronické dotazování – jak dobře víme, spojuje v sobě výhody předešlých typů dotazování a také jejich nevýhody. Podle způsobu distribuce dotazníku respondentům (e-mailem, na www stránce) se rozhodneme pro konkrétní podobu dotazníku. Je-li to možné, určitě využijeme názorných pomůcek (zvukové klipy, video, 3D modely), které pomohou respondentovi správně odpovědět. (Kozel 2006: 150 – 151)

3.8.1.2 Rámec vzorku

Na počátku procesu nás zajímá, koho se budeme ptát, tzn. Která cílová část obyvatelstva se má stát výběrovým souborem. Proto se snažíme přesně specifikovat cílovou skupinu.

Bohužel to není vždy jednoznačné a jednoduché.

Podle tohoto prvního rozhodnutí se budou následně odvíjet další směry našich činností. Měli bychom dobře zvážit obsah tématu a jeho dopad na cílové skupiny. Důležité je zjistit, jak je námi zkoumaná problematika odborná, resp. se dotýká pouze vybraných skupin respondentů.

Na straně jedné širokým určením cílových skupin se vyvarujeme nebezpečí přehlédnutí a vynechání významného segmentu respondentů. Na straně druhé nám však hrozí nebezpečí, že ve fázi zpracování získaných údajů zjistíme příliš velký počet neutrálních odpovědí. Respondenti totiž nemusí mít na konkrétní téma názor z důvodu neznalosti či nezájmu.

Nejprve rozhodneme, zda se budeme ptát domácností, firem určitého typu atd. Pokud se nám podaří přesně určit cílovou skupinu, pak v další fázi musíme jasně určit, kdo bude konečný respondent. Je to důležité pro formulaci otázek, použití odborných termínů aj. (Kozel 2006: 156)

3.8.1.3 Dotazník

Kozel (2006: 161) ve své publikaci uvádí, že dotazníky jsou nejpoužívanějším nástrojem při sběru primárních údajů. Představují formuláře s otázkami, na něž respondenti odpovídají, případně obsahují také varianty jejich odpovědí. Dotazník je třeba důkladně sestavit, vyzkoušet a zbavit chyb před vlastním použitím, tzv. pilotáží. Některé typy otázek (Kozel 2006: 166 – 174):

- **otázky kontaktní** (psychologické-funkční) jsou v dotazníku umístěny na začátku a na konci. Nejprve navazují a na závěr i ukončují kontakt a spolupráci s respondentem. Jako úvodní otázky pomáhají respondentovi proniknout do tématu. Tím, že jejich zodpovězení je snadné, odstraňují jeho napětí z toho, že nebude umět správně odpovídat.
- **otázky filtrační** (screeningové) bývají v dotazníku uváděny na začátku nebo před důležitými výsledkovými dotazy. Jejich funkcí je v souladu s cíli výzkumu zajistit, aby určité otázky byly kladeny pouze vybraným respondentům. Tímto způsobem dochází v průběhu dotazování k třídění respondentů.
- **otázky analytické** dle svého názvu slouží k dalším analýzám. Využíváme je především ke třídění. Slouží při zpracování výsledků výzkumu k vyjádření hledaných souvislostí mezi jednotlivými proměnnými. Zpravidla pak mají analytické otázky podobu tzv. demografických otázek.

- **otázky kontrolní** mají za cíl ověřit pravdivost některých odpovědí, především těch, které se týkají hlavních výzkumných hypotéz.
- **měřítkové otázky** umožňují daný jev měřit. To znamená, že respondent zde především vyjadřuje své postoje, orientaci, příp. motivy. Měření může být vyjádřeno konstatováním určité skutečnosti (užívá x neužívá).
- **otázky polouzavřené** jsou kompromisem mezi oběma výše uvedenými skupinami a spojují jejich výhody. Respondentovi jsou předloženy varianty odpovědí a úniková varianta (jinak, další...), u které bývá volné místo pro doplnění konkrétní odpovědi vlastními slovy.
- **otázky otevřené** nenabízí žádnou variantu odpovědi. Respondent odpovídá podle vlastního uvážení.
- **otázky uzavřené** otázky i dopovědi jsou standardizovány, což znamená, že varianty možných odpovědí jsou v dotazníku vyznačeny a respondent pouze označuje odpověď, která mu připadá správná.
- **škály** jsou v marketingových výzkumech velmi rozšířené. Jejich hlavní význam spočívá v převádění neměřitelných znaků na znaky měřitelné. Škály slouží k vyjádření a především měření názorů a postojů respondenta.

3.9 Marketingový mix v cestovním ruchu

3.9.1 Produkt

Každá organizace v oboru CR má svůj vlastní mix výrobku – služby poskytované zákazníkům. Při rozhodování o šířce a hloubce nabízených služeb se využívá segmentace trhu. Nabídka služeb vychází ze spotřebitelského chování, klasifikace zákazníků a jeho preferenci.

3.9.2 Cena

Cena a cenová tvorba je chápána jako finální část marketingového mixu. Cena plní dvě funkce. Jedna je přímým determinantem rentabilit, jednak působí jako magnet, který zákazníky přitahuje nebo odrazuje. Cena obecně má informativní a obchodní dimenze. Výzkumné studie ukazují, že zákazníci spojují vyšší ceny s vyšší kvalitou služeb a zřízení. (Hesková a kol. 2006: 43)

3.9.3 Místo – distribuce

Pomocí tohoto nástroje marketingu hledáme odpověď jaký způsob dodání služeb CR a pohostinství je nejlepší. Klasický distribuční systém fyzicky existuje pouze v případě dodávky jídel do domácnosti (na objednávku) a z důvodu nehmotnosti služeb nelze službu přemísťovat z místa A do místa B.

Distribuce se v sektoru atraktivit příliš nevyskytuje, protože k většině nákupů dochází spontánně, když lidé uvidí nějakou atraktivitu, která je pro ně zajímavá. Protože je zde relativně málo předprodeje, (s některými výjimkami – např. u divadel a sportovních událostí), je i malá potřeba distribučních kanálů. (Horner, Swarbrooke 2003: 276 - 277)

3.9.4 Komunikační mix – promotion

Úkolem nástrojem je volba komunikačního média, které v dané situaci bude nejúčinnější, s cílem upoutat pozornost zákazníka, který povede k následnému nákupu.

Komunikační mix je kombinace reklamy, osobního prodeje, podpory prodeje a public relations. Záměrem celého komunikačního mixu je modifikovat spotřební chování zákazníka.

3.9.5 Lidé

Tento nástroj marketingového mixu v CR je velmi významný. Člověk vystupuje ve dvou podobách, jako zaměstnanec a jako zákazník (klient). Požadavky na zaměstnance v oblasti CR je nutné si uvědomit, že z důvodu nehmotnosti služby je zaměstnanec součástí nabízené služby. Pro úspěšnou realizaci bude rozhodující jako kvalita služby, tak způsob chování pracovníků (mnohdy ještě důležitější než kvalita služby samotné).

3.9.6 Spolupráce

Představuje nutnost vzájemné spolupráce organizací poskytující tzv. komplementární služby. Ke vzájemné spolupráci dochází mezi následujícími subjekty:

- dodavatelé (ubyt., strav. Zařízení, zábav. střediska, organizace služeb)
- zprostředkovatelé (cestovní kanceláře, tour operátor, dealeři)
- přepravci (aerolinie, autodopravci, železnice, lodní doprava)

3.9.7 Nabídka balíku služeb

Nabídka balíku služeb znamená kompletaci poskytovaných zájezdů a jejich programovou orientaci. Tvorba „balíku“ zohledňuje individuální přání zákazníka, pomáhá firmám zmírňovat výkyvy v nabídce a poptávce po službách.

3.9.8 Programová specifikace služeb

Úzce navazuje na tvorbu balíku služeb. Jsou propojené, mají za cíl vyvolat zájem o mimosezonní období u zákazníků, např. nabídka kurzů výpočetní techniky, kdy účastníkům ve střediscích CR je nabízen odborný poradenský servis. Ne vždy je program vázán na balík služeb, např. pro fotbalové fanoušky, pivní slavnosti.

(Hesková a kol. 2006: 44)

4 SITUAČNÍ ANALÝZA

4.1 Geografické vymezení Voticka

Obrázek č. 2: Orientační mapa Voticka (viz. modrá část)

ADMINISTRATIVNÍ ROZDĚLENÍ OKRESU BENEŠOV - STAV K 1.1.2009

Zdroj.: www.stredocesky.czso.cz

Město Votice se nachází ve Středočeském kraji v jihozápadní části bývalého okresu Benešov a jsou v čele Mikroregionu Džbány, který vznikl v roce 2000. V současnosti je sdružuje 10 obcí a měst jižní části Středočeského kraje.

V zázemí Votic jsou jimi Jankov, Miličín, Neustupov, Olbramovice, Ratměřice, Vojkov, Votice, Vrchotovy Janovice.

Tyto obce spojuje nejen území, ve kterém se nacházejí, ale také podobné zájmy, úkoly či problémy. Jedním ze společných úkolů svazku obcí je propagace a rozvoj přiměřeného cestovního ruchu v regionu.

(<http://www.mikroregiondzbany.cz/section.php?id=24>)

4.2 Přírodní atraktivita

4.2.1 Česká Sibiř

U Votic začíná kraj nazvaný Česká Sibiř. Na jih se sahá až k Táboru, na západ potom k řece Vltavě. Jak název Česká Sibiř napovídá, jedná se o krajinu s drsnějším podnebím v nadmořských výškách nad 600 metrů a táhne se přibližně od Petrovic přes Chyšky, Javorovou skálu (723 m, nejvyšší bod území) a Miličín až k Jankovu. Oblast je charakteristická pestrou mozaikou menších lesů, luk a polí s velkým množstvím obnažených žulových balvanů, tzv. „kamenných stád“.

(http://www.ecologica.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=16:stredoceska-krajina&catid=4:stredoceska-krajina&Itemid=8)

4.2.2 Přírodní park Džbány - Žebrák

Přírodní park Džbány-Žebrák byl vyhlášen v roce 1996. Zaujímá celkovou plochu 53 km² a rozprostírá se přibližně mezi Voticemi, Jankovem, Líšnem a Tomicemi. Dominantou přírodního parku je vrchol Džbány (688 m n. m.) a lesnatý hřeben vrcholu Žebrák (585 m). Charakter krajiny připomíná podhorskou oblast s velkými lesními komplexy, které doplňují rozsáhlé louky s bohatými prameništi a remízky a neméně významné soustavy rybníků zejména na Olbramovicku a Jankovsku.

Území je velmi významné díky své rozmanitosti a zachovalosti. Vyskytuje se zde celá řada zvláště chráněných druhů rostlin (např. orchidej prstnatec májový, bublinatka jižní, suchopýr bahenní, rosnatka okrouhlostá) a živočichů (např. čolek horský, rosnička zelená, chřástal polní, bekasina otavní, včelojed lesní, výr velký, ledňáček říční, vydra říční, netopýr severní).

Při procházce Kalištskými loukami na vrchol Džbány se naskýtá široký rozhled do kraje, za dobré viditelnosti je možné z vyhlídkového místa spatřit např. Klet, Brdy, vrchol Cukrák u Dobříše či věže Prahy. Na kraji osady Kaliště se nachází mohutný prastarý buk, který je jedním z nejstarších stromů svého druhu ve středních Čechách a proto je zařazen mezi památné stromy.

K nejcennějším partiím parku patří Kalištské louky na svazích vrchu Džbány, kde vydatné svahové prameniště přechází v mokřadní louky o rozloze cca 40 ha. V roce 1999 zde byl zahájen projekt udržování těchto vzácných biotopů. Zpočátku zde bylo prováděno ruční sečení luk, později se podařilo obnovit pastvu skotu.

(http://www.mesto-votice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=18504&id=9729&p1=15400)

4.3 Demografie

Svazek obcí Mikroregionu Džbány měl k 1.1. 2009 celkem 14 188 obyvatel, z toho muži tvořili 7 006 obyvatel a ženy 7 182 obyvatel.

Demografický vývoj votického regionu od 90. let zaznamenává spíše negativní trend. Dochází ke stárnutí obyvatelstva, což se projevuje vysokou hodnotou indexu stáří (v současnosti čtvrtý nejvyšší) a vysokým průměrným věkem (v současnosti třetí nejvyšší). (http://leader.posazavi.com/cz/statistiky.asp?typ_id=1&microregion_id=7)

4.4 Doprava

Poloha votického regionu se nachází na hlavní silnici E 55, která vytváří spojnici mezi Prahou (59 km od Votic), Českými Budějovicemi a Vídní a kterou křížuje silnice I/18 vedená do bývalého příbramského okresu. Dále je votický region součástí železničního koridoru Praha – České Budějovice a v budoucnu bude přes toto území procházet i plánovaná dálnice D3 (Praha – Tábor – České Budějovice – Rakousko), která je již ve výstavbě.

4.5 Možnost ubytování, stravování

Miličín

Restaurace „U Dvou javorů“

Privátní ubytování, Vrstislav Říha, Miličín 208

Olbramovice

Restaurace „U Dandyho“

Restaurace „U Michala“

Farma „Zahradnice“ – „Zahradnice u Olbramovic“

Votice

Penzion „U Modré kočky“

Penzion „Pod Svatým Václavem“

Penzion „Blanka“

Chatová osada „Amerika“

Vinárna - pension „Na Americe“

Restaurace „U Modré kočky“

Vinárna „U Krbu“

Restaurace „Na Schůdkách“

Jankov

Restaurace „Jankovská hospoda“

Ratměřice

Hospoda „U Nás“

Vrchotovy Janovice

Zámecká restaurace „Na Rychtě“

4.6 Městské kulturní centrum - infocentrum

Hlavní činností městské Informačního a kulturního centrum se sídlem na Komenského náměstí ve Voticích, je bezplatné poskytování informací veřejnosti. Shromažďuje a vytváří komplexní databanku cestovního ruchu dané oblasti při dodržování určitých postupů práce s informacemi. Dále zajišťuje udržování a doplňování propagačních materiálů určených k volné distribuci v prostorách informační kanceláře a podílí se na vydávání propagačních materiálů zaměřených na podporu cestovního ruchu v dané oblasti.

4.7 Svazek obcí

4.7.1 Jankov

Obec Jankov se nachází na jižní hranici Středočeského kraje, necelých 8 km na východ od města Votice a prochází jím silnice táhnoucí se od Votic k Louňovicům, pokračující mezi oběma Blaníky do Čechtice až na dálnici Praha – Brno. (Pavlovský 2006: 6).

Rozloha Jankova je kolem 2 980 ha a k 1.1. 2009 zde žilo 903 obyvatel. Toto městečko hraničí s okresem Tábor a tedy i Jihočeským krajem.

4.7.1.1 Kulturně – historický potenciál

Mezi nejvýznamnějšími událostmi v historii obce Jankov patří v době třicetileté války Bitva u Jankova. Tato bitva se odehrála mezi vojskem císařským (generál Hatzfeld a Götz) a švédským (generál Torstensson), kdy dne 6. března 1645 vyvrcholila porážkou vojsk císařských. Svým rozsahem šlo o největší a nejkrvavější válečnou událost, která se odehrála v době třicetileté války. Jankov, do té doby sotva známý za hranicemi kraje, se tak začalo v minulosti vyslovovat v evropských metropolích, od Vídně a Mnichova, přes Drážďany, po Řím, Brusel a Stockholm.

(Brandl, Petráň 1995: 5)

V místě kapitulace generála Hatzfelda stojí od roku 1995 památník připomínající tuto významnou událost a nesoucí nápis: „Na tomto místě večer 6. března 1645 skončila kapitulací po úplné porážce císařské armády švédským vojskem dlouhá a krvavá bitva u Jankova.“ Pietní akce k 350. výročí bitvy se konala dne 7.4. 1995 za účasti švédského a finského velvyslance, historiků University Karlovy v Praze a široké veřejnosti.

Mezi další kulturní památky Jankova patří např.: románský kostel sv. Jana Křtitele, výklenková kaple sv. Jana Nepomuckého a areál mlýna čp. 38.

4.7.1.2 Společenský potenciál

O společenský život Jankova se stará několik občanských sdružení, spolků a základní škola. Jsou zde pravidelně pořádány kulturní, sportovní a společenské akce jako např. masopustní průvod, mikulášská nadílka, štedrovečerní zpívání, drakiádu, jarmark s vlastnoručním vyrobeným zbožím apod. Pravidelně také pořádány taneční plesy s bohatou tombolou, pouťové a posvícenské slavnosti a výlovy několika rybníků.

Významnou polečensko-kulturní akcí se od roku 2001 stal pochod „Po stopách bitvy u Jankova“. Bohatá účast veřejnosti na prvním ročníku byla i v následujících letech a dnes je tato akce již oblíbenou akcí, která se koná každý rok v červnu.

Jankov se dále v roce 2002 poprvé zúčastnil soutěže Vesnice roku pořádané Spolkem pro obnovu venkova, Svazem měst a obcí ČR a Ministerstvem pro místní rozvoj. V rámci Středočeského kraje bylo obci Jankov uděleno čestné uznání za společenský život, ediční činnost a uchovávání tradic. V roce 2003 získala tato obec Bílou stuhu za činnost s mládeží a v roce 2006 zvítězila ve Středočeském kole soutěže, kdy se stala Středočeskou vesnicí roku 2006, získala zlatou stuhu a postoupila do celostátního kola, ve kterém obsadila skvělé 4. místo.

4.7.2 Miličín

Miličín patří do bývalého okresu Benešov a leží v oblasti, která je pro své drsné klimatické podmínky nazývána Českou Sibiří. Jedná se o území Miličínské vrchoviny, jejíž průměrná nadmořská výška se pohybuje mezi 500 – 700 metry. (Čadilová, Vysloužilová 1998: 9).

Tato obec je zhruba v polovině cesty mezi Prahou a Českými Budějovicemi a k 1.1. 2009 zde žilo 849 obyvatel.

4.7.2.1 Kulturně – historický potenciál

Poprvé se jméno Miličín objevuje v listině z roku 1283, kde je zmínka o Vilémovi z Miličina. V roce 1346 odkázal Heřman z Miličina před svou smrtí toto město Rožmberkům. Jejichž panstvím bylo pak po 245 let. Rozkvět města dosáhl v době rožmberské vrcholu. Dařilo se obchodu i řemeslům, občané miličínští požívali rozsáhlých privilegií. Od Rožmberků má Miličín též městský znak (rožmberská růže ve stříbrném poli, štít je zdoben třemi pštosími pery). Miličín se nacházel při zemské silnici, na křižovatkách obchodních cest. To také přispělo k jeho rozvoji, ale poloha při staré zemské stezce však nebyla vždy výhodou. Miličínští se o tom přesvědčili mnohokrát v dobách bojů a válek, kdy se stávali obětí rabování cizích i vlastních vojsk.

Z významných rodáků si zaslouží pozornost Mikuláš z Miličina, mistr na pražské universitě a kazatel v Betlémské kapli, současník Jana Husa a Jan Černý, akademický malíř a profesor malby ve Vídni.

Dominantou Miličina je kostel, vystavěný v letech 1380 - 1384 Rožmberky v gotickém slohu. Kostel byl několikrát silně poškozen, zvláště požárem r. 1644. V 18. století jej nechal hrabě Khuenburg nákladně opravit ve stylu baroka. Autorem nástěnných fresek, vzniklých v té době, byl známý pražský malíř Jan Spietzer, strop je dílem ještě slavnějšího umělce Františka Müllera.

4.7.2.2 Společenský potenciál

Miličín poskytuje možnosti výletů k zajímavým místům v okolí. Jedním z nich je v bezprostřední blízkosti městečka vrch Kalvárie, odkud je nádherný rozhled do zdejšího kraje. Zde je také skála nazývaná pro svůj vzhled "Miličínský lev" a v zimě jsou zdejší zasněžené kopce vhodné k zimní rekreaci zejména pro běžkaře.

4.7.3 Neustupov

Neustupov leží v nadmořské výšce 555 m, v oblasti České Sibiře, ve vzdálenosti 17 km severovýchodně od města Vlašim a cca 20 km severně od Benešova, západně od Sedlčan a jižně od Tábora. Obec vznikla z bývalých tří obcí (Neustupov, Broumovice a Jiřetice) a její nynější rozloha činí 2 869 ha, kdy k 1.1. 2009 zde žilo 541 obyvatel. Dominantou této oblasti je kopec Mezivrata, kde stojí v nadmořské výšce 713 m známý televizní vysílač.

4.7.3.1 Kulturně – historický potenciál

Neustupov leží v malebném údolí, s dostatkem přírodních a architektonických zajímavostí. Tato obec patří k nejstarším osadám v okolí. Již v 11. nebo na začátku 12. stol. zde založil statek vladyka, jenž si dal hrdé a rázné jméno Neustup. Neustup nebo jeho potomek stejného jména se uvádí ještě jako svědek na listinách vydaných v roce 1205, 1218 a 1226 králem Přemyslem Otakarem II. Neustupové vystavěli ve 12. nebo 13. stol. kostel (dnes kostel Nanebevzetí Panny Marie v románském slohu), i tvrz a udrželi se tu až do roku 1437. V blízkosti zámku, který byl postaven na místě bývalé tvrze v roce 1600 stojí asi 600 let stará lípa. Pod touto lípou se loučil se svými poddanými majitel panství a zámku Kašpar Kaplír ze Sulevic před odjezdem do Prahy, kde byl za povstání proti Habsburkům jako rebel dne 21.6. 1621 popraven na Staroměstském náměstí. V roce 1666 dostali Neustupovští od císaře Leopolda I. městský znak, povýšení na městečko a povolení na konání výročních trhů.

4.7.3.2 Společenský potenciál

V Neustupově funguje řada spolků např.: hasiči, myslivci, sportovci, kteří se snaží zajistit bohatší kulturní život v obci a dále v rámci soutěže Vesnice roku 2005, kterou pravidelně vyhlašuje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, získala obec Neustupov ve středočeském kole soutěže Zelnou stuhu, kdy byla oceněna za péči o zeleň a životní prostředí.

4.7.4 Olbramovice

Obec Olbramovice se nachází ve vzdálenosti 13 km severně od Benešova a 26 km jižně od Tábora, kdy rozloha této obce činí je 2 535 ha a počet obyvatel k 1.1. 2009 byl 1 156.

4.7.4.1 Kulturně – historický potenciál

Asi v polovině 12. stol. se zde usadil vladyka Olbram od něhož osada dostala později název Olbramovice. Velice významnou zde byla zemská cesta, která již tenkrát byla obchodním spojovacím prostředkem mezi severem a jihem.

První písemný záznam o obci je z roku 1352, ale kostel Všech svatých byl založen již ve 12. století v románském slohu. Tento kostel Všech svatých, soubor soch Panny Marie, sv. Jana z roku 1706 a sýpka hospodářského dvora, se staly významnými památkami Olbramovic.

4.7.4.2 Společenský potenciál

Olbramovice jsou významným dopravním uzlem, protíná je železniční trať Praha - České Budějovice, odbočná trať do Sedlčan, dále mezinárodní silnice z Prahy do Vídně. Tím je zajištěna dobrá dopravní obslužnost vlaky, autobusy i vlastními auty.

V obci je významná přírodní rezervace Podhrázský rybník. Tato ornitologická lokalita se stala důležitou zastávkou tažného vodního a bahenního ptactva. Značná část obce se nachází v Přírodním parku Džbány-Žebrák, který byl vyhlášen v roce 1996.

V obci pracují spolky např.: dobrovolných hasičů, sportovní klub nebo Český svaz chovatelů a myslivecké sdružení.

4.7.5 Ratměřice

Obec Ratměřice se nachází v jižní části benešovského okresu 10 km od města Votice, směrem na Louňovice pod Blaníkem. Rozloha obce Ratměřice je 955 ha a k 1. 1. 2009 zde žilo 251 obyvatel.

4.7.5.1 Kulturně – historický potenciál

Zakladatelem osady Ratměřice byl zeman Ratmír, po němž dostala osada později jméno Ratměřice a významný farní kostel sv. Havla se připomíná již v roce 1350. Avšak dne 6. března 1645 (bitva u Jankova) vyhořela celá ves i s kostelem a po plné tři roky se zde nikdo neusazoval. Ještě dlouho po ukončení třicetileté války trvalo, než se osada z této zkázy vzpamatovala a první hospodáři se zde začali usazovat.

Po několika majitelích dne 2. října 1702 koupil Jankov a Ratměřice od Rudolfa z Talmberka Jan Antonín Kořenský z Terešova. Ten byl roku 1705 povýšen do hraběcího stavu a rok na to vystavěl v Ratměřicích zámek a přeložil sem své sídlo z Jankova natrvalo.

Poté se stal velice významným majitelem také český kavalír hrabě Otto Chotek, který rozšířil a zvelebil zámecký park i oboru. Do zámku snesl z různých končin krásné a cenné předměty a stal se velikým dobrodincem místního kostela i chudiny. V parku jsou evidovány vzácné dřeviny, zvláště jsou dva sekvojovce obrovské, jedny z největších v Evropě.

A od roku 1923 jsou Ratměřice i rodištěm slavného hudebníka Josefa Vlacha, který byl zakladatelem a členem slavného hudebního kvarteta.

4.7.5.2 Společenský potenciál

Ratměřice jsou nejmenší obcí v Mikroregionu Džbány, ale i přesto zde místní obyvatelé žijí velmi pestrým kulturním životem. Každoročně se ve spolupráci s místními spolky (hasiči, myslivci, sportovci) koná řada akcí např.: stavění májky, masopustní průvod, koncerty vážné hudby a další. Obyvatelé svou zodpovědností a angažovaností ukazují, že jim není lhostejné místo, ve kterém spolu se sousedy žijí a díky nim získala obec v roce 2008 diplom za společenský život v krajském kole soutěže Vesnice roku.

4.7.6 Vojkov

Území obce leží zhruba 8 km západně od města Sedlčany a představuje ji klidná krajina venkovského typu s poměrně značným stupněm zalesnění i četnými rybníky. Hlavním vodním tokem je potok Mastník, jehož údolí je vhodné pro pěší turistiku s romantickými pasážemi a výhledy. Rozloha obce Vojkov je 1554 ha a v roce 2009 zde žilo 518 obyvatel.

4.7.6.1 Kulturně – historický potenciál

Vojkov založil v neznámé době (snad ve 12. či 13. stol.) vladyka Vojek, jehož potomci vnesli název Vojkov. Při svém sídle vystavěli ve 13. stol. kostel a později i tvrz. V 17. stol., kdy tvrz zpustla vystavěl (neznámo kdo) místo ní přízemní zámek (1. pol. 18. stol). V roce 1872 byl tento zámek zvýšen o patro a značně rozšířen, později byla přistavěna i terasa s věží a založen zámecký park. V roce 1945 připadl zámek státu a dnes je v něm domov důchodců.

Významnou stavbou obce je farní kostel sv. Jakuba, původně románský, později gotický, kde se uvnitř kostela nachází vzácná renesanční křtitelnice od Brikcího z Cimperka z roku 1581.

4.7.6.2 Společenský potenciál

V současnosti je kulturní život obce poněkud zanedbáván, pouze během léta zde můžeme navštívit několik tanečních zábav, kdy nejvýznamnější a nejnavštěvovanější se stává tradiční pouťová zábava konaná koncem července.

Z oblasti CR je však nejvýznamnější osamělá usedlost Klokočov u vesnice Bezmír v obci Vojkov, od níž je vzdálena asi 1km na jih. Během komunismu pod správou JZD chátrala. Po restituci původním majitelům byla však prodána a následně zrekonstruována pro rekreační účely. Nyní tato usedlost slouží jako holandské naturistické rekreační zařízení.

4.7.7 Votice

Město Votice leží na jihu bývalého benešovského okresu. Votice se rozkládají na 60 km na jih od Prahy a 30 km na sever od Tábora. Město se nachází na samém konci údolí, táhnoucího se ze severu od Olbramovic, kdy ho ze tří stran obklopují zalesněné vrchy až do výše 654 m.n.m. (Pavlovský 2000: 9) Těmito kopci začíná krajina nazývána Česká Sibiř, která se vyznačuje nejen chladnějším počasím, ale i množstvím drobných historických objektů a přírodních krás. Na správním území města Votice, o rozloze 3 640 ha, zde k 1.1. 2009 žilo 4 481 obyvatel. Město je rozděleno do 22 místních částí. Od 1.1. 2003 jsou Votice obcí s rozšířenou působností (tzv. malým okresem) a tvoří přirozené centrum pro 14 dalších samosprávných obcí.

4.7.7.1 Kulturně – historický potenciál

Přesné založení Votic není dosud známo. Osada vznikla zřejmě někdy ve 2. pol. 12. stol, ale první známý vladyka, Diviš z Otic, je zde připomenut již v roce 1318. Ve 14. stol. měly Votice (do 16. stol. Otice) různá městská výsadní práva, která ještě značně rozmnožil poslední z rodu Otických.

Po několika majitelích koupila v roce 1604 Votice Eva Kaplířová ze Slavkova, manželka Kašpara Kaplíře ze Sulevic, jednoho z vůdců stavovského povstání v letech 1618-20, popraveného 21.6. 1621 mezi dvaceti sedmi českými pány na Staroměstském náměstí v Praze. Konfiskovaný majetek Kaplířů pak získal roku 1622 Sezima z Vrtby, který byl věrným katolíkem a který se zasloužil o výstavbu františkánského kláštera, jedné z velice významných památek Votic.

Dále mezi významné kulturní památky patří např. Mariánské sousoší se sochami sv. Barbory, Rosalie, Rocha a Sebastiana na Komenského náměstí, které vzniklo v první polovině 18. století jako dík za ukončení velké epidemie moru v letech 1713-1714.

Budova staré radnice z roku 1661 a vedle ní budova nové radnice, která prošla v posledních letech celkovou rekonstrukcí a dnes je od své starší "kolegyně" téměř k nerozeznání. Kopie Jeruzalémského Božího hrobu z roku 1685, která stojí na místě bývalého františkánského hřbitova. Kostel sv. Václava, původně gotický kostel, jehož nejstarší zdivo pochází z doby kolem roku 1200 nebo františkánský klášter, který je momentálně v chátrajícím stavu. A v neposlední řadě i zachovalý židovský hřbitov se zrekonstruovanou budovou obřadní síně, kde je umístěna stálá expozice s názvem Židé a židovské památky na Voticku.

Významnou přírodní atraktivitou je přírodní park Džbány-Žebrák, který byl díky své rozmanitosti a neporušenosti vyhlášen v roce 1996. Z vyhlídkového místa u osady Kaliště se otevírá krásný výhled na kostelík Chvojen, zámek Konopiště, Klet', Brdy, televizní vysílač Cukrák u Dobříše a za jasného počasí jsou vidět i pražské věže a hora Říp. Jiný krásný výhled je z Polského vrchu, odkud je vidět také až ku Praze. Roste zde osamělý javor, který obsadil druhé místo v anketě Strom roku 2005. Na jeho místě kdysi stávala městská šibenice.

4.7.7.2 Společenský potenciál

Město Votice má díky své poloze mnoho historických objektů a přírodních krás. Územím města prochází několik dobře značených pěších turistických tras i cyklotras, které jsou v hodné pro rozvoj CR.

Dále o kulturní dění v tomto městě se starají nejen pracovníci městského kulturního centra, ale také sdružení a spolky jako jsou např: Dětské centrum Pohádka, Junák, Ochrana fauny ČR, MO Českého rybářského svazu Votice, Sbor dobrovolných hasičů Votice, Vlastivědný klub a další.

Votice jsou nejenom městem kulturních a přírodních památek, ale i městem s bohatou spolkovou a zájmovou činností. V současnosti zde působí například ekologická organizace Ochrana fauny ČR, která provozuje Stanici pro zraněné živočichy nebo Lukostřelecký klub. Tento sport má ve městě bohatou tradici a vychoval mnoho mistrů a přeborníků. A samozřejmě veškeré informace o městě (mapy, brožury, pohledy, další publikace, stejně jako informace o stravování, ubytování nebo tipy na výlety) poskytují pracovníci Informačního centra Města Votice a Mikroregionu Džbány.

4.7.8 Vrchotovy Janovice

Ve vzdálenosti 11 km západně od Sedlčan a 14 km severovýchodně od Benešova leží obec Vrchotovy Janovice. Její rozloha je 2 307 ha a k 1.1. 2009 zde žilo 940 obyvatel.

4.7.8.1 Kulturně – historický potenciál

O vzniku a nejstarších dějinách Vrchotových Janovic nejsou dochovány přímé právy, ale podle prastaré osady s původně románským kostelem se od roku 1243 psali příslušníci panského rodu Janoviců. Zhruba v polovině 14. století jsou poprvé doloženy zprávy o městečku, vysazeném v sousedství vsi a vodní tvrze (nynějšího zámku), patřících tehdy panu Herbartovi z Janovic. Dodnes užívaný přívlastek získala obec za vlády Vrchotů z Vrchotic, kteří jsou zde zmiňováni v letech 1433 až 1528. V roce 1879 se stali majiteli velkostatku Nádherní z Borutína. Z nich se do kulturní historie zapsala zvláště poslední majitelka zámku, baronka Sidonie Nádherná (1885 - 1950), za kterou na Janovice přijížděli například básník Rainer Maria Rilke (1875 - 1926) či rakouský žurnalista a dramatik Karl Kraus. Její ostatky byly z Anglie v roce 1998 převezeny a slavnostně uloženy na rodinném hřbitůvku v zámeckém parku. (Čadilová 2001: 40) Janovický zámek hostí v současné době expozici Národního muzea, věnovanou české společnosti minulého století.

4.7.8.2 Společenský potenciál

V současnosti hlavní dominantu této obce tvoří zámek s pozoruhodným parkem, nacházející se v samém středu Vrchotových Janovic. Jak již bylo zmíněno, původně vodní tvrz, vybudována ve 14. stol, měnila postupem času svou podobu. Z gotického hradu na renesanční zámek, pak později přestavěn ve stylu českého baroka, kdy se nakonec objevuje v romantické novogotické podobě. Nyní Janovický zámek hostí expozici Národního muzea, věnovanou české společnosti minulého století.

Co se týče kulturního života obce, konají se zde pravidelné taneční zábavy či plesy a během letních měsíců je zde v provozu také letní kino s bohatým programem.

5 ANALÝZA DRUHŮ A FOREM CR

Vzhledem k problematice odlišného pojetí druhů a forem v jednotlivých odborných publikacích. Je v této kapitole použito členění druhů a forem CR dle literatury Heskové a kol.

5.1.1 Rekreační cestovní ruch

Rekreační cestovní ruch je charakteristický pasivním, ale i aktivním odpočinkem ve vhodném přírodním prostředí s cílem obnovy fyzických a psychických sil. Pobyt v příznivém přírodním prostředí kombinovaný s různými rekreačními aktivitami (pohybové a nenáročné sportovní činnosti, např. procházky, táboření v přírodě, chataření, chalupaření a jiné) má vliv na organismus a duševní pohodu člověka.

Rekreační CR se v tomto regionu vyskytuje nejčastěji v podobě chataření či chalupaření, kdy většina městských obyvatel využívá klidné prostředí vesnic. Příkladem je chatová osada Amerika, která se nachází nedaleko města Votice.

5.1.2 Sportovní cestovní ruch

Sportovní CR lze charakterizovat pěší, horskou, vodní, cykloturistikou nebo mototuristikou, kdy s ohledem na roční období jsou oblíbené mnohé sportovní aktivity, v létě např. koupání, plavání, míčové hry, tenis a v zimě lyžování, sáňkování či bruslení.

V zázemí Voticka jsou nevíce populární cykloturistické trasy, které tvoří v Mikroregionu Džbány hustou síť, propojující zde všechny obce. Každý si může vybrat vlastní okruh, v nabídce jsou trasy u vhodné pro rodiny s dětmi a pro náročnější, s vyšším terénním převýšením. Některé cyklotrasy jsou v zimním období vhodné i pro běh na lyžích.

V roce 2001 se v rámci Programu obnovy venkova začal na Voticku realizovat projekt „Rozvoj turistických tras Mikroregionu Džbány“. Dopravním značením byly v roce 2001 osazeny dvě páteřní cyklotrasy – první z Louňovic přes Zvěstov, Ratměřice, Jankov, Votice a Vojkov do Sedlčan a druhá z Votic přes Olbramovice a Bystřici do Benešova.

V roce 2002 pokračoval tento projekt dalším osazováním dopravního značení a zkvalitňováním povrchů cyklotras v obcích Jankov, Neustupov, Ratměřice, Vojkov a Votice. V roce 2003 byly doznačeny všechny významné cyklotrasy a na turisticky zajímavých místech byly instalovány informační tabule.

Ale ani pěší turistika není v tomto kraji opomíjena, Mikroregionem Džbány vede několik pěších turistických tras (např. přes Olbramovice, Votice, Ratměřice, Jankov, Neustupov) a každoročně jsou zde pořádány atraktivní pochody, kdy mezi nejvýznamnější patří Pochod Praha – Prčice.

Pro další sportovní aktivity (tenis, fotbal, volejbal atd.) jsou v tomto regionu zajištěny víceúčelová venkovní sportoviště (Jankov, Ratměřice, Olbramovice) městský stadion, skate park a dětská hřiště města Votice. Možnost koupání nabízí Podvršský rybník u obce Neustupov a Libohošský rybník u Vrcholových Janovic nebo lom v Miličíně.

Voticko nabízí i řadu jezdeckých stájí s možností vyjížděky na koních např. Farma Zahradnice u Olbramovic nebo Statek Valeveč, v Košovicích u Votic.

5.1.3 Tématický cestovní ruch

Na území Mikroregionu Džbány bylo vytvořeno mnoho naučných stezek s regionální tematikou, které vybízejí návštěvníky CR k provozování atraktivnější cykloturistice či pěší turistice.

5.1.3.1 Oblast: Jankov

Téma: "Po stopách bitvy u Jankova"

Tato naučná stezka seznámí turisty s podrobnostmi velké bitvy evropské historie, v níž se 6. března 1645 utkala císařská vojska generálů Hatzfelda a Götze se švédskou armádou generála Torstenssona. Bitva, která skončila porážkou císařských vojsk, je dnes považována za nejkrvavější bitvu třicetileté války na našem území.

Stezka začíná na náměstí v Jankově a končí v místech pravděpodobné kapitulace generála Hatzfelda, na návrší zvaném Habrůvka a celková délka stezky je 1 675 m.

Téma: "Okolo rybníků k vyhlídkovému altánu"

Další naučná stezka, kterou mohou turisté v Jankově navštívit, přiblíží okraj přírodního parku Džbány-Žebrák, kde se nachází soustava jankovských rybníků s bohatým výskytem chráněné fauny a flóry. Nabízí účastníkovi CR nahlédnutí do historie této krajiny a seznámení s jankovským rodákem, významným rybníkářem Josefem Šustou. Na konci stezky byl pro odpočinek vystavěn příjemný altán s výhledem na malebnou rybničnatou krajinu v okolí Jankova s vrchy Velkého a Malého Blaníku v pozadí.

Tato stezka rovněž začíná na náměstí v Jankově a její délka je 1 100 m.

5.1.3.2 Oblast: Ratměřice

Téma: "Po stopách bitvy u Jankova" (pokračování)

Naučná stezka vznikla prodloužením stávající stezky „Po stopách bitvy u Jankova“, která nyní pokračuje až do obce Ratměřice. Vznikl tak ucelený okruh a návštěvníci si mohou lépe vybrat trasu dle svých možností. Turisté se seznámí nejen s historií významné a krvavé bitvy, ale také s příběhem místního sedláka Oneše a jeho nelehkým životem.

Celá realizace stezky byla podpořena Středočeským krajem z Programu obnovy venkova a její slavnostní otevření proběhlo v srpnu 2007.

5.1.3.3 Oblast: Vrchotovy Janovice

Téma: "Po stopách Sidonie Nádherné"

Stezka „Po stopách Sidonie Nádherné“, v délce cca 8 050 m, propojuje po starých tradičních cestách dvě obce (Vrchotovy Janovice a Olbramovice) a zatraktivnila území pro návštěvníky i pro místní obyvatele. Výsledkem projektu je plně prostupná stezka osazená drobným turistickým mobiliářem (lavičky, odpadkové koše, informační panely). Trasa vede rozmanitou zvlněnou krajinou, kde se střídají lesíky, louky a pole, kotliny s rybníky, a návrší s výhledy do kraje. Trasa je vedena po veřejných cestách, kdy některé z nich byly dlouhodobě nepoužívané a mnohdy již neprůchodné nebo zrušené. Tyto cesty byly tedy upraveny tak, aby umožnily průchod, jízdu na koni i průjezd zemědělské a lesní techniky.

5.1.3.4 Oblast: Votice

Téma: "Kolem Votic za poznáním"

Nová naučná stezka, kdy se neformální skupině "Mladí pro Votice" podařilo získat grant od České národní agentury Mládež na realizaci vycházkového okruhu s názvem "Kolem Votic za poznáním". Trasa stezky začíná a končí na náměstí ve Voticích a turisté se podívají do osad Lysá, ke kapli sv. Vojtěcha, pokračovat budou přes Mysletice, Hory, Hostišov a Polský vrch zpět do Votic. Hlavním cílem stezky je seznámit turisty s faunou a flórou České Sibiře, s její historií a informovat o pověstech i o slavných osobnostech, kterým tento kraj učaroval. Nezapomeneme ani na zábavné a poučné úkoly pro děti, aby se ani ony během procházky nenudily.

5.1.4 Kulturní CR

Tento druh CR má v praxi mnoho podob např.: návštěva muzeí, galerií, výstav, hudebních, divadelních a filmových festivalů, společenských, neboženských akcí atd. Jaký potenciál pro kulturní CR nabízí Mikroregion Džbány viz. níže.

5.1.4.1 Oblast: Votice

- **Oslava jara a festival základních uměleckých škol ve Voticích** - tradiční akce pořádaná v měsíci dubnu.
- **Svatováclavské slavnosti ve Voticích** - konají se každoročně v září na počest sv. Václava, patrona města.
- **Pochod "Okolo Votic"** (pěšky i na kole) - 10, 25 km, cyklotrasa - 40 km, koná se pravidelně na začátku května, start - Votice u autobusového nádraží.
- **Pochod Praha – Prčice** – koná se již každoročně v měsíci květen, kdy se jí účastní tisíce pochodníků.
- **Pohádkové léto U Modré kočky** – v letních měsících se každou neděli v podvečer koná na zahradě penzionu U Modré kočky pohádkové představení pro děti či jiná kulturní událost.
- **Kinoklub Votice**
- **TJ Sokol Votice** – plesy, zábavy, koncerty, divadla.

5.1.4.2 Oblast: Jankov

- **Pochod "Po stopách bitvy u Jankova"** - sportovně-společenská akce konaná od roku 2001 každoročně v červnu.
- **Pouť v Jankově** - tradiční a největší typická venkovská pouť s řadou atrakcí, stánků a vším, co k pouti neodmyslitelně patří. Koná se každý rok vždy 1. neděli po svátku sv. Anny.
- **Hasičské muzeum** – v místní části obec Jankov pod názvem Odlochovice nabízí turistům sbírku požární techniky SDH (Sdružení dobrovolných hasičů) Odlochovice.

5.1.4.3 Oblast: Raměřice

- **Hasičské muzeum** – zrekonstruovaná požární zbrojnice, expozice historie SDH Ratměřice.

5.1.4.4 Oblast: Vrchotovy Janovice

- **Letní kino Vrchotovy Janovice**

5.1.5 Rybářský cestovní ruch

Mikroregion Džbány je pokryt řadu větších či menších rybníků, které lákají k sportovnímu rybaření. Možnost rybolovu zde nabízí společnost Bohemiae Rosa na rybníku mezi Voticemi a Jankovem.

5.1.6 Náboženský (poutní) cestovní ruch

Nejčastějším projevem náboženského CR jsou poutě na poutnická místa. Poutním místem pak může být např.: město, obec, osada, krajinný prvek, avšak je zde důraz na náboženské motivy a odmítání označení jeho účastníků jako turisty.

Voticko je oblastí s bohatým výskytem sakrálních památek, které jsou vhodným potenciálem pro rozvoj náboženského CR, avšak tento druh CR je zde téměř nerozvinut.

5.1.6.1 Nejvýznamnější sakrální památky:

Oblast: Votice

- **Kostel sv. Václava** - barokně přestavěný a nově zrekonstruovaný kostel s významným sousoším sv. Václav s blanickými rytíři.

- **Kopie jeruzalémského Božího hrobu** - kopie budovy Božího hrobu z roku 1685 na bývalém františkánském hřbitově.
- **Židovský hřbitov ve Voticích** - založen před rokem 1538, kdy nejstarší dochovaný náhrobek pochází z roku 1716, návštěvníci si zde mohou prohlédnout stálou expozici "Židé a židovské památky na Voticku".
- **Procházka k poutní kapli sv. Vojtěcha**
- **Františkánský klášter** – v plánu budoucí rekonstrukce, probíhá veřejná sbírka

Oblast: Martinice

- **Gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie** – dominanta obce.

Oblast: Neustupov

- **Kostel Nanebevzetí Panny Marie** - obdivuhodná románská věž.

Oblast: Libouň

- **Kostel svatého Václava** - tuto dominantu Libouně a zároveň kulturní památku tvoří románská rotunda z poloviny 13. století.

5.1.7 Kongresový cestovní ruch

Necelých 50 km jihovýchodně od hlavního města Prahy, mezi Benešovem a Olbramovicemi, byl proměněn původní hospodářský statek Dvůr Semtín (z druhé poloviny 17. stol.) v ucelený tematický areál poskytující zázemí firmám, jednotlivcům, ale i rodinám. Více účelový areál Farma Čapí hnízdo bude od května tohoto roku nabízet dokonalé zázemí pro pořádání kongresů, incentivních programů, teambuildingových akcí a firemních či společenských večerů. K dispozici bude kongresový sál s kapacitou pro více než 120 účastníků a menší jednací salonky. Nadstandardní technické vybavení, dostupné v celém komplexu budov, stoprocentně zajistí i ty nejnáročnější typy akcí. Součástí Farmy Čapí hnízdo je i 4 hvězdičkový hotel a restaurace s českou i mezinárodní kuchyní, které bude využívat převážně potraviny přímo ze zdrojů samotné farmy. A pro zpestření volného času budou zde k dispozici bowlingové dráhy, fitness centrum s wellness relaxační zónou včetně krytého bazénu, vyjížděky na lodičkách, rybaření, projížďky na koních nebo aktivní návštěvy hospodářských objektů s ustájenými domácími zvířaty, které jsou již nyní součástí farmy.

5.2 Formy cestovního ruchu

5.2.1 Domácí cestovní ruch

Domácí CR představuje cestování a pobyt domácího obyvatelstva ve vlastní zemi. Co se týče Mikroregionu Džbány, tvoří většinu turistů čeští občané.

5.2.2 Aktivní zahraniční cestovní ruch

Tuto formu CR lze charakterizovat jako příchod zahraničních návštěvníků do České Republiky, v tomto případě do Mikroregionu Džbány. Bohužel aktivní zahraniční CR zde není příliš častý, ale ani ho nelze vyloučit např.: Ochrana Fauny ČR ve Voticích přivítá mnoho zahraničních odborníků, kteří se zajímají o faunu a flóru místního přírodního parku Džbány – Žebrák. Dále usedlost Klokočov, nedaleko Vojkova, je každým rokem oblíbenou destinací holandských rodin, které zde tráví svou letní dovolenou.

5.2.3 Individuální cestovní ruch

Cestování Mikroregionem Džbány si turisté organizují sami. Neexistuje zde žádný subjekt, který by spolupracoval s místními organizacemi a který by svou činností vytvářel zájezdy s pevnými programy, ve kterých je volnost rozhodování jednotlivců relativně omezená.

5.2.4 Cestovní ruch dětí

Do CR dětí zahrnujeme děti do 15 let, které se zúčastňují školních výletů, škol v přírodě, dětských táborů aj. Ve votickém regionu děti převážně navštěvují stanici Ochrana fauny ČR ve Voticích, která pro ně připravuje ekologickou výchovu a besedy s tématy místní fauny a flóry. Dále to jsou naučné stezky regionu či Bučovický ranč Sluníčko, kam jezdí děti na tábor.

5.2.5 Mládežnický cestovní ruch

Mládežnický CR je spojen s cestováním mladých lidí ve věku 15 až 25 let. Tyto skupiny návštěvníků převážně cestují do Mikroregionu Džbány za účelem navštívit nějakou z kulturních akcí nebo se zájmem provozovat zde převážně cykloturistiku.

5.2.6 Výletní cestovní ruch

Forma CR, která je spojena s pobytem mimo místo trvalého bydliště, kratším než jeden den bez přenocování, s různou motivací (do přírody, měst apod.) a s různým typem dopravního prostředku. V našem případě je tato forma CR v Mikroregionu Džbány velice rozšířená.

5.2.7 Krátkodobý cestovní ruch

Na rozdíl od výletního CR, účastníci zůstávají ve zvolené destinaci 1 - 3 přenocování. Krátkodobý CR je v zázemí Voticka také velice významnou formou CR, do této oblasti jezdí mladé rodiny s dětmi, skupinky lidí, kteří zde tráví prodloužený víkend nebo zahrnuli tento region do jedné z jejich turistických zastávek.

5.2.8 Dlouhodobý cestovní ruch

U dlouhodobého CR přesahuje délka pobytu účastníků 3 přenocování. Ve votickém regionu se to převážně týká návštěvníků, kteří přijeli z důvodu krátkodobé pracovní náplně nebo turistů z odlehlejších míst ČR či zahraničí. V porovnání s předešlými formami, je dlouhodobý CR v této oblasti méně rozšířený.

5.2.9 Městský cestovní ruch

Každá forma pobytu návštěvníků ve městě, jehož hlavním cílem je celkový zážitek z návštěvy města bez ohledu na to, jestli je pobyt spojený s přenocováním nebo bez přenocování.

Městský CR může být motivovaný pracovně (např. kongresový CR) nebo turisticky (kulturní, vzdělávací, nákupní, zdravotní CR, návštěva příbuzných a známých atd.). V Mikroregionu Džbány tvoří hlavní dominantu město Votice, ve kterém je tato forma CR převážně zastoupena motivací turistickou.

5.2.10 Venkovský cestovní ruch

Součástí venkovského CR je i agroturistika, která se spojuje s uspokojováním potřeb účastníků CR na zemědělském hospodářství nebo na selské usedlosti (př. farmě). Jde o trend návratu do přírody a aktivní odpočinek. Tuto možnost bude od května i z části nabízet již zmiňovaná Farma Čapí hnízdo nedaleko Olbramovic, která nabídne nejen zázemí pro rozvoj kongresového CR, ale přivítá také turisty, kteří zde budou chtít strávit příjemné chvílky v symbióze s přírodou.

5.2.11 Sezónní cestovní ruch

Sezónní CR je zapříčiněn působením několika vlivů na účastníka CR, může to být střídání ročních období, klimatické a povětrnostní změny, doba školních prázdnin, tradice čerpání dovolené atd. Mikroregion Džbány je nejčastěji navštěvován turisty v letních měsících, pak jarních a podzimních, kdy nabízí pohled do barvitě přírody a nejméně v zimních měsících.

5.2.12 Motorizovaný cestovní ruch

Nejčastějším dopravním prostředkem ve votickém regionu je osobní automobil a autobus, kdy osobní automobil je zejména využíván na vesnicích, kde veřejná doprava již není tak frekventovaná.

5.2.13 Železniční cestovní ruch

Vzhledem k tomu, že Mikroregion Džbány je součástí hlavního železničního koridoru Praha – České Budějovice, není ani tato forma CR výjimečným jevem. Turisté převážně využívají pohodlnosti železniční dopravy, kdy nabízí větší prostory pro přepravu osob a zavazadel.

5.2.14 Pobytový cestovní ruch

Pobytový CR je formou CR, jehož účastníci pobývají více dnů na jednom místě, kde se věnují určitým aktivitám a doplňují svůj pobyt různými výlety a exkurzemi do bližšího i vzdálenějšího okolí. Na tomto principu funguje jeden z nejvýznamnějších penzionů Mikroregionu Džbány, penzion U Modré kočky. Pan Mudra, který je majitelem, nabízí svým klientům nejen výlety do blízkého okolí, ale také do vzdálenějších míst, jako je např. Posázaví a Podblanicko, a tím se mu daří i zvyšovat délku pobytu svých klientů.

5.2.15 Putovní cestovní ruch

Cestování zpravidla organizované skupiny účastníků po určité trase, podle předem vypracovaného programu s určitým poznávacím cílem je v zázemí Voticka typické zejména pro školní výlety či exkurze. Dále do této skupiny patří i turisté, kteří tímto krajem projíždějí a Mikroregion Džbány se stal jen další zastávkou na jejich cestě za poznáním české kultury, historie či přírody.

5.2.16 Návštěvy příbuzných a známých

Ze sociologického hlediska se tato forma CR uskutečňuje z různých důvodů. Nejčastěji se však jedná o upevňování rodinných vztahů a účast na rodinných společenských událostech. Návštěvy příbuzných a známých jsou velice častým jevem snad ve všech regionech a ani Mikroregion Džbány není výjimkou.

6 TERÉNNÍ ŠETŘENÍ

6.1 Cíle terénního šetření

Provedení terénního šetření je jednou ze základních činností pro vytvoření analýzy druhů a forem cestovního ruchu v zázemí Voticka a také k zjištění jejich možných nedostatků. Získané hodnocení tohoto regionu od návštěvníků a místních obyvatel pomůže potvrdit či vyvrátit zvolené hypotézy a dále poskytne informace nezbytné pro navržení nového produktu, který by měl být přínosným pro oblast cestovního ruchu v zázemí Voticka.

6.2 Použité metody

Terénní šetření bylo prováděno formou řízených rozhovorů s významnými osobami tohoto regionu pohybující se v oboru CR (s ředitelkou a pracovníky městského kulturního centra, nejvýznamnějšími provozovateli ubytovacích zařízení a občanského sdružení Ochrany fauny ČR) a dotazníkovým šetřením (zcela anonymním), které probíhalo průběžně od konce července až do začátku října. Bylo rozdáno a odesláno 200 dotazníků, přičemž návratnost byla téměř 90% (vrátilo se 178 dotazníků).

Dotazníkové šetření probíhalo formou osobního dotazování v několika oblastech tohoto regionu (na Komenském náměstí ve Voticích a v obcích: Vrchotovy Janovice, Vojkov, Jankov, Ratměřice) a elektronického dotazování, odesláním e-mailu předem vytypovaným osobám, které navštěvují tento region jako turisté. Dotazník obsahuje 20 otázek charakteru: uzavřené, polouzavřené, otevřené a škály, přičemž možnost volby více odpovědí, se vyskytovala pouze u dvou uzavřených otázek 9, 10 a možnost volné dokončení věty nebo odpovědi dle vlastního uvážení se vyskytovala u otázek 6,13,14, 17,18. Otázky formou škály 8, 11,16.

6.3 Tématické okruhy otázek

Hlavní a nejpodstatnější část dotazníku tvořily otázky směřující k:

- důvodům návštěvy
- způsobu stravování, ubytování
- volbě dopravního prostředku
- preference mezi vybranými druhy CR tohoto regionu
- podvědomí o historii, náboženském cestovním ruchu a jeho významu pro region Voticka
- návrhům na rozšíření nabídky CR v zázemí Voticka
- hodnocení péče o kulturní památky a jejich propagace
- subjektivnímu vnímání a hodnocení Voticka jako destinace CR

Dále se otázky týkaly demografických údajů: věk, pohlaví, odkud pocházejí a s kým cestují.

6.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Celkem bylo vyhodnoceno 178 dotazníků, z toho odpovědělo 54 % mužů a 46 % žen. Nejvíce byla zastoupena skupina respondentů ve věku 19 – 29 let, dále ve věku 30 – 39 let a 40 – 49 let. Tyto osoby navštívili votický region převážně se svými známými, přáteli či partnery, s dětmi do 15 let nebo sami.

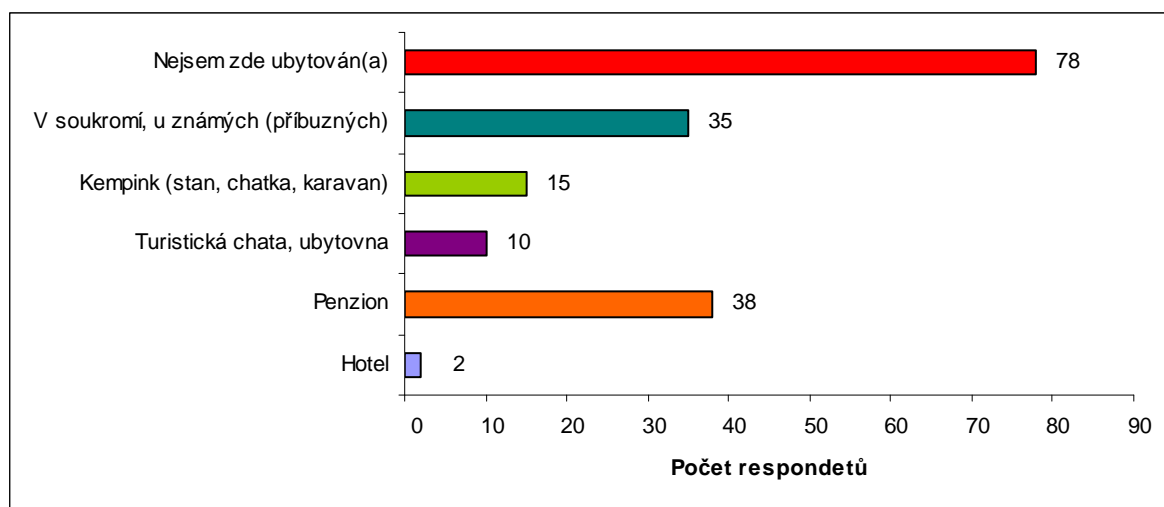
6.4.1 Praktické šetření

Dle úvodní otázky „Odkud jste přijeli?“ bylo zjištěno, že většina respondentů (46 %) pochází ze vzdálenějšího okolí do 50 km. Jedná se tedy převážně o občany přilehlých obcí a měst. Další velkou skupinu tvoří místní obyvatelé (29 %) a nejmenší část, 25 % dotazovaných, pochází z místa vzdáleného nad 50 km. Co se týče skupiny cizinců (z jiné země), je stav nulový.

Následující otázka se týkala volby dopravního prostředku, resp. „**Jaký dopravní prostředek používáte v tomto regionu nejčastěji?**“. Velice početná skupina, 61 dotazovaných, využívá osobní automobil. Můžeme tedy říci, že příčinou jsou návštěvníci z blízkého okolí (přílehlé obce či města), kde se v častých případech jedná o veřejnou dopravu s méně častými spoji. Ale pokud budeme uvažovat o veřejných dopravních prostředcích (autobus, vlak dohromady), je tento způsob dopravy na prvním místě (74 dotazovaných). Kolo, jako dopravní prostředek, pak v tomto regionu využívá 28 dotazovaných a dalších 15 volí neekonomičtější variantu, „chodím pěšky“.

Dále byly otázky směřovány na ubytování a stravování. „**Jaký volíte typ ubytování?**“ Dle výsledků můžeme říci, že většina osob tímto regionem jen projíždí (78 dotazovaných volilo variantu „nejsem zde ubytovaný“). Další početnou skupinu tvořily osoby, které jsou ubytované v penzionu a v soukromí, u známých. Ubytování formou kempinku volí pouze 15 dotazovaných a v turistické chatu, ubytovnu 10 dotazovaných. Nejmenší skupinu pak tvoří hotely, pouze 2 osoby.

Graf. č. 1: **Jaký volíte typ ubytování?**

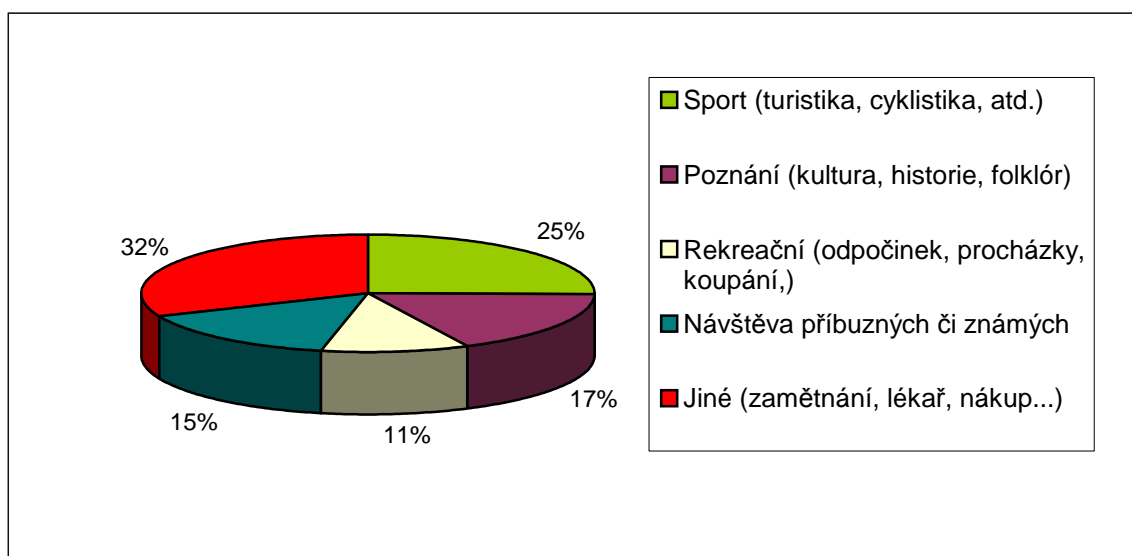

Zdroj: vlastní šetření

„Váš způsob stravování v regionu?“ Na Voticku se 39 % dotazovaných stravuje v pohostinských zařízení a částečně z vlastních zdrojů. Pouze pohostinské zařízení volí 30 % osob a pouze vlastní zdroje preferuje 27 % osob. Nejmenší skupinou se pak stali respondenti, stravující se v penzionu či hotelu. Příčinou může být většina penzionů, které nenabízejí stravování přímo ve svém zařízení, ale pouze odkazují nebo zprostředkovávají stravování v blízkých restauracích nebo hostincích.

„Jaký je Váš hlavní důvod návštěvy?“ U většiny dotazovaných je důvodem návštěvy votického regionu zaměstnání, lékař, nákup aj. Poměrně velkou skupinu (25 %) však tvoří i účastníci sportovních aktivit, u 17 % dotazovaných převažuje zájem o kulturu, historii a folklór Voticka a 15 % přijelo za svými příbuznými či známými. Nejmenší skupina však tvoří „rekreantí“ (11 %), kdy můžeme uvažovat, že pro většinu dotazovaných z pohledu rekreace existují zajímavější lokality.

Graf. č. 2: **Jaký je Váš hlavní důvod návštěvy?**

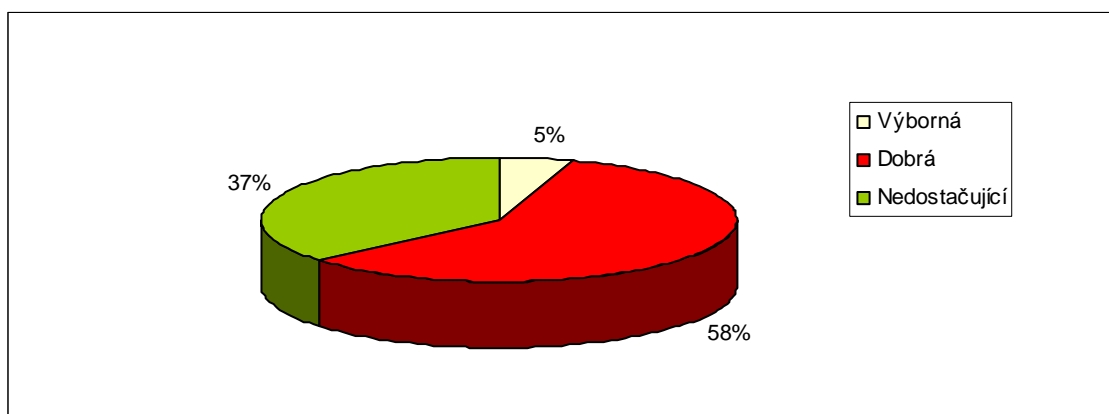

Zdroj: vlastní šetření

„Vaše preference při provozování CR na Voticku?“ Tato otázka byla položena s cílem zjistit, zda respondenti preferují spíše pěší turistiku nebo cykloturistiku. Voticko má velký potenciál pro provozování cykloturistiky, což potvrdilo i dotazníkové šetření, kdy 60 % dotazovaných zde preferuje tento druh sportu. Ale ani 40% úspěšnost pěší turistiky není zanedbatelná, můžeme i uvažovat, že tuto skupinu tvoří osoby, které jsou příznivci velice populárního pochodu Praha – Prčice, kterým je votický region součástí.

Péče o památky a turistické atraktivity je asi nejčastější problematikou vyskytující se ve všech regionech. Ani v tomto případě většina dotazovaných nehodnotí péči o památky jako výbornou, naopak 58 % respondentů ji považuje za dostačující a 37 % za nedostačující.

Graf. č. 3: **Péče o památky a turistické atraktivity?**

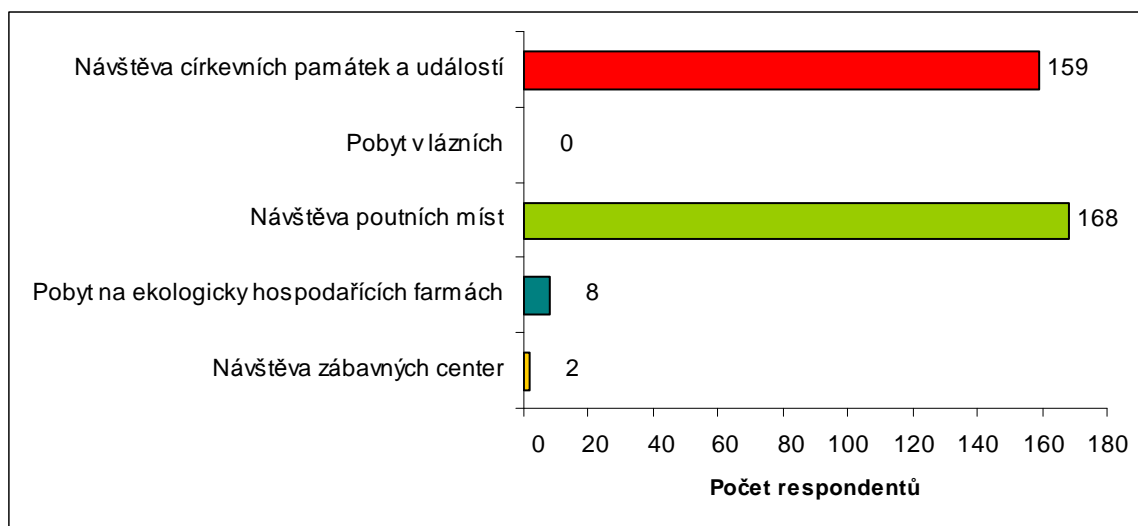
Zdroj: vlastní šetření

„Co nového byste navrhli v nabídce CR?“ (volba max. 2 odpovědí) Nejvíce respondentů by rozšířilo nabídku CR o opravené, nově zpřístupněné památky nebo zkvalitnění funkčnosti stávajících památek. Dále 71 dotazovaných by přivítalo rozšíření naučných stezek (př. cyklostezek). Velice vyrovnanou skupinou byly i osoby preferující vytvoření muzeí s regionální tematikou (68 dotazovaných) a rozšíření aktivit zážitkového cestovního ruchu (66 dotazovaných). Nejmenší skupinou jsou pak respondenti, kteří navrhují zkvalitnění či vybudování nových ubytovacích, stravovacích zařízení, modernizaci Informačního centra ve Voticích a vytvoření nového značení turistických stezek, tras.

„**Jaké postavení v CR tohoto regionu zaujímají sakrální památky?**“ Dle výsledků můžeme říci, že si respondenti v tomto regionu uvědomují četnost církevních památek, resp. 57 % je shledává jako významné, 36 % za méně významné a pouze 7 % jako nevýznamné.

Sakrální památky tvoří největší část potenciálu CR na Voticku, tudíž je zde velká pravděpodobnost rozvoje náboženského CR. Proto byla do dotazníku zahrnuta i otázka: „**Náboženský, resp. poutní cestovní ruch je...**“. Hlavním důvodem bylo zjistit, zda dokáží respondenti tento pojem charakterizovat. Výsledkem je pouze 10 chybných odpovědí.

Graf. č. 4: „**Náboženský, resp. poutní cestovní ruch je...?**“

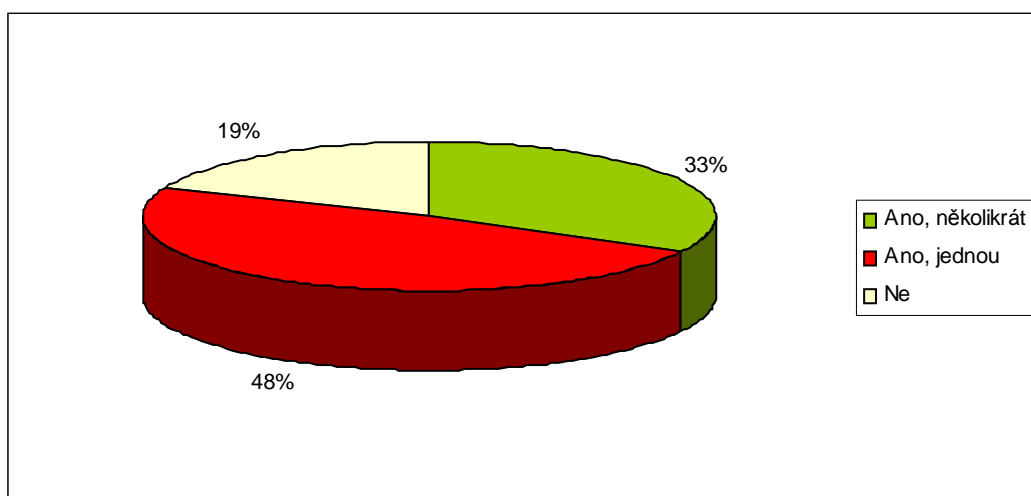

Zdroj: vlastní šetření

Dále se otázka zaměřovala na **působnost votického regionu**, který je pro CR také velice důležitý. Ten je pro 62 % respondentů shledáván jako působný a pro 38 % nikoliv.

„**Navštívil/a jste někdy Informační centrum ve Voticích?**“ Z počtu 178 zodpovězených dotazníků 81 % respondentů alespoň jednou navštívilo Informační centrum ve Voticích. Můžeme tedy říci, že se jedná o vysokou návštěvnost.

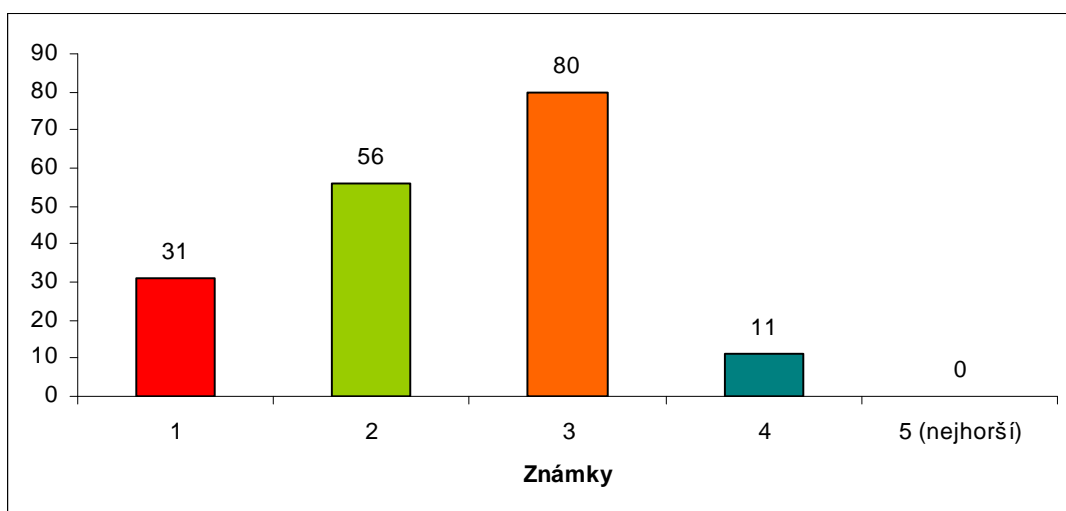
Graf. č. 5: Navštívil/a jste někdy Informační centrum ve Voticích?

Zdroj: vlastní šetření

Propagace je pro zvýšení prosperity CR v daním území velice významná. Do dotazníku bylo tedy zahrnuto i **hodnocení propagačních materiálů regionu**, kdy nejvíce respondentů (80) shledává propagaci votického regionu dobrou, 56 chvalitebnou a 31 jako výbornou. Pouze 11 dotazovaných osob považuje propagaci tohoto území za dostačující.

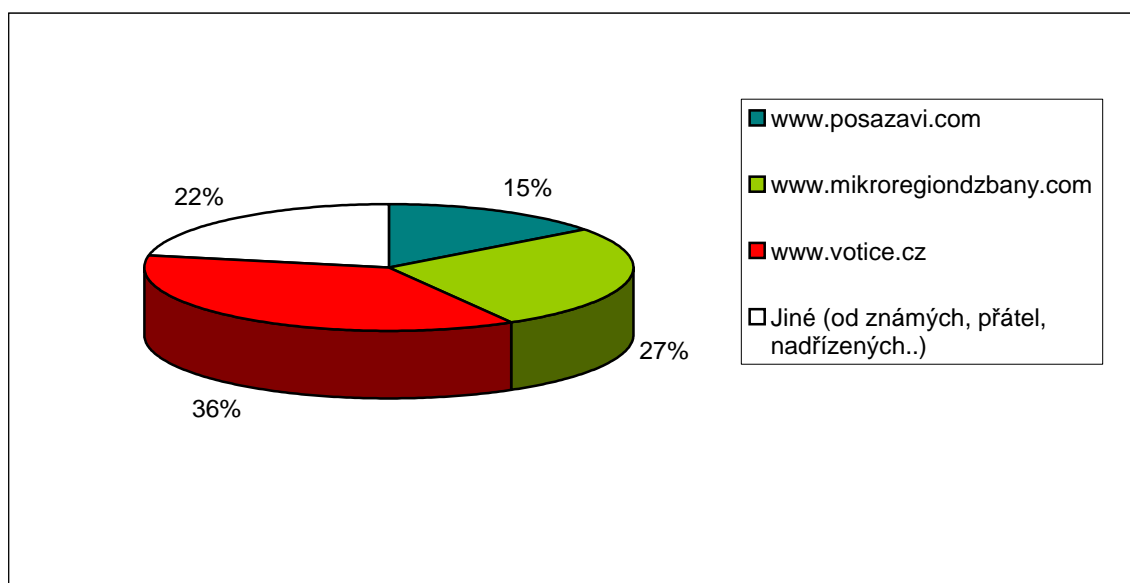
Graf. č. 6: Ohodnocení propagačních materiálů regionu.

Zdroj: vlastní šetření

Důležité jsou také **zdroje informací**. Zde se největší skupinou (36 %) respondentů stali návštěvníci webových stránek města Votice, dále informace získané od lidí z blízkém okolí (22 %) a v neposlední řadě internetový portál Mikroregionu Džbány (22 %).

Graf. č. 7: **Odkud převážně získáváte informace o regionu?**

Zdroj: vlastní šetření

„Jste spokojen/a s úrovní těchto informací?“ Respondenti jsou s úrovní poskytovaných informací poměrně spokojeni (82 %). Pouhých 18 % vyslovilo nespokojeno, která se nejčastěji týkala nepřehlednosti a neaktuálnosti některých informací na webových stránkách.

6.5 Řízené rozhovory

6.5.1 Penzion, restaurace „U Modré kočky“

Sídlo provozoven: Votice

Respondent: Luboš Mudra (majitel penzionu a restaurace)

Cíl rozhovoru: získat praktické informace o CR v zázemí Voticka tzn. charakteristika, hodnocení nabídky a poptávky CR.

Pan Mudra je významným podnikatelem, který přispívá k rozvoji cestovního ruchu v zázemí Voticka. Tento region mu není lhostejný a chce podpořit jeho rozvoj v oblasti CR. Uvědomuje si významnou polohu votického regionu, který je středem významných turistických atraktivit a atrakcí. Jeho strategie je postavena na principu tzv. hvězdicového zájezdu, kdy turisté z celé ČR a převážně ze Slovenska přijíždějí do Votic poznat nejen region Voticka, ale také například Posázaví, Táborsko a Příbramsko (sousedící regiony). Tyto oblasti nabízejí spoustu zajímavých cílů CR, ze kterých pan Mudra vytváří pro turisty velice přitažlivé produkty v duchu „České dovolené“.

Průběh rozhovoru:

1) Charakteristika Vaší klientely:

a. Odkud nejčastěji přijíždějí (i zahraniční)?

„Turisté do penzionu přijíždějí z celé republiky a také významně i ze Slovenska. Ti zde tráví dovolenou a nejčastěji vyhledávají cykloturistiku, turistiku. Dále se zde u nás ubytovávají obchodní cestující, dělníci a osoby, které tento region navštívily z důvodu významné události např.: svatba, oslavy atd.

Ti všichni využívají, že region Votice jsou středem Čech, kolem kterého se vyskytuje velice mnoho významných památek.“

b. Kdo jsou Vaši klienti? (rodiny s dětmi, páry..)

„Naší klientelu tvoří převážně rodiny s dětmi, party cyklistů. Penzion vlastní certifikaci „Cyklisté vítání“. Jedná se o celonárodní certifikační systém, který z pohledu cyklistů prověřuje nabídku a vybavenost stravovacích a ubytovacích služeb, kdy musí splňovat určité podmínky např.: možnost ubytování na jednu noc, nabídka energeticky vydatných snídaní s minimem tuků, možnost vyprání a usušení oblečení a výstroje, uzamykatelná místnost/boxy pro bezplatné uschování jízdních kol, poskytnutí základního náradí pro jednoduché opravy kol atd. Turistická zařízení, která projdou certifikací, jsou pak označena zelenobílou známkou s usmívajícím se kolem.“

c. Co je jejich hlavním cílem CR na Voticku, co nejvíce turisté vyhledávají? (památky, aktivity)

„Přímo v zázemí Voticka je to hlavně příroda, pak zámek Vrchotovy Janovice, rozhledny kolem Votic a mimo region např. Konopiště. Co se týče sakrálních památek, laikům nepřipadají až tak půvabné, nedokáží ohodnotit. Přijedou se jednou podívat, konstatují pěkné, ale není to podnět k opakované návštěvě. Měla by být snaha to propojit tyto památky s něčím atraktivním. Př. kostel – zpřístupnění kostelní věže turistům, kde je atraktivní pohled do kraje.“

Co se týká aktivity, přednost zde má spíše cyklistika než pěší turistika, každopádně pěší turistiku nelze opomíjet.“

d. Doba přenocování

„Je to různé, u cyklistů 1 – 3 dny u dělníků, dovolenkářů až 14 dní.“

e. Jaký dopravní prostředek volí Vaši klienti nejčastěji?

„Jezdí převážně autem, ale využívají i vlakovou dopravu, kdy zajišťujeme dopravu z vlakového nádraží vzdáleného cca 1 km.“

f. Je zde zastoupen individuální CR nebo skupinový CR prostřednictvím nějaké CK?

„Spíše individuální CR, žádná spolupráce s CK není. Vše je jen má propagace, moje snaha.“

2) Poskytované služby penzionu, jaký je o ně zájem?

a. o rybolov

„Ano, naše služby penzionu zahrnují i zajištění rybaření na rybníce v soukromém vlastnictví, ale jde pouze o doplňkovou službu, nic co by výrazně přispívalo k rozvoji CR.“

b. firemní školení

„Jedná se opět o doplňkovou službu, avšak do budoucna mám plán zvýraznit i kongresový CR (tzn. zajistit vyhovující prostory, techniku..). Tento plán je však výhledově (tzv. bonusem všech plánovaných činností) a opět se budu snažit, aby se prostory využívaly nejen k tomuto druhu CR. Nyní zůstává preference dovolenkářů, kteří přijedou na delší pobyt, než účastníků firemních akcí, kteří zaplní penzion na 1 den. Není ještě zcela propracovaná vize.“

c. o produkt sestavení vašeho výletu

„O tuto službu je velký zájem, návštěvník má pocit, že se o něj někdo stará a zajímá, uvítá nápady, rady a naplánování trasy, jeho orientace v novém prostředí není tak dobrá. Využíváme produktů jako jsou tématické cyklistické cesty vytvořené městem, ale zároveň vymýšlíme svoje, snažíme se využívat i atraktivnosti památek nejen v těsné blízkosti Votic, ale i v sousedních regionech. Je veliký zájem o připravený produkt (př. několika denní výlet na kole se základnou ve Voticích)“

d. o jízdu na koni

„Opět se jedná jen o doplňkovou službu, nic významného, není moc velký zájem. Myslím si, že pro provozování těchto činností (rybolov, jízda na koních) existují atraktivnější místa než je votický region.“

e. o zajištění sportovišť a vypůjčení kol (Není problém se zamluvením sportovišť ve Voticích nebo těchto místních služeb nevyužíváte? O kterou službu je nejvíce zájem?)

„Nedá se definovat o jakou službu převládá zájem, je to různé, ale problém se zajištěním sportovišť není. Co se týče půjčovny kol, je to spíše pro doplnění služeb, většina turistů, pokud chce kolo a provozovat cykloturistiku, tak si přiveze své.“

3) Vaše spokojenost s propagačními materiály tohoto regionu?

„Jsem nespokojen, chybí ucelený vzhled letáků. Hlavním cílem je, aby turista, když navštíví náš region věděl co Voticko obsahuje, přehlednost, v infocentru mají mnoho výtisků, propagačních materiálů, ale různých podob. Je třeba ujednotit propagaci regionu, vzhled letáků (hlavička, logo, symbol města), lidé si ho tak lépe zapamatují. Návštěvnost regionu se odvíjí také od jeho prezentaci. Jednoduše zde chybí jednotná a ucelená prezentace regionu.“

4) Vaše spokojenost s webovými stránkami?

„Nesleduji místní webové stránky, opět, propagace na internetu vyžaduje investice, prezentace v mnoha turistických průvodcích atd. Zde spíše platí, „kdo si najde, ten si najde“. Musel by zde být odborný pracovník, který by se tomu věnoval a větší iniciativa města prosadit náš region a zaujmout účastníky CR.“

5) Váš názor na místní cyklotrasy, uvítal byste rozšíření? Většina cyklotras vede po veřejných komunikacích, silnicích s denním provozem, vidíte v tom problém pro turisty?

„Ano cyklotrasy jsou v našem regionu velice žádané. Jinak si myslím, že problém cyklotras po veřejných komunikacích není. Jsou to většinou zapomenuté staré silnice.“

6) Myslíte si, že město využívá svého potenciálu pro CR dostatečně?

„Nevyužívá. Hlavní problém je v organizaci. Každý začne pracovat na něčem drobném, ale celkový výsledek žádný. Je třeba vytvoření skupiny, která bude disponovat určitým rozpočtem a hlavně bude zaměřena pouze na rozvoj CR v tomto regionu a na intenzivní spolupráci s místními obyvateli, podnikateli. Uvědomit si, že CR znamená příliv peněz do regionu.“

7) Nevyskytuje se problém úřednického jednání tzv. „od stolu“?

„Nezodpověděl. Ale nastínil problém zahlcení úředníků spoustou jiných, také důležitých činností, které bohužel odsouvají CR do pozadí.“

8) Jak byste charakterizoval přístup místních obyvatel k cestovnímu ruchu v tomto regionu, je zde uzavřenost lidí, ignorace nebo naopak otevřenost místních občanů, umějí se bavit, jaká je účast na kulturních akcích?

„Víceméně je to nezajímá. Setkal jsem se s názory, že by chtěli pozvednout kulturu v tomto regionu, ale bohužel výsledná účast na kulturních akcích místních obyvatel je nízká. Málo lidí sleduje co se děje, opět by mělo město iniciovat obyvatele a také podnikatele, spolky, kteří by mohli přispět svou činností a povznést kulturní život v zázemí Voticka, co by znamenalo příliv turistů. Mám spoustu nápadů, např. pozvednout velice významné akce „Pohádkové léto“, „Svatováclavské slavnosti“ uskutečnit např. „Cyklistický festival“ (také plán vytvoření cyklistických tras pro rodiny s dětmi, obtížné trasy pro náročnější) a jeden aktuální produkt, který již připravuji na sezónu. Jedná se o „Votickou kopretinu“, propagace cyklotras ve tvaru květu kopretiny, kde její střed bude tvořit město Votice.

Jednoduše chci využít potenciál, který nám region nabízí, ale opět mi zde schází větší podpora města, která by těmto projektům velice pomohla.“

9) Myslíte si, že značení stezek a kulturních památek je dostačující?

„Nyní by již mělo být vše ve fázi instalace cedulí, značek podávající informace o kulturních památkách ve Voticích. Zde se vyskytuje opět problém našeho města, nápad s dlouhou realizací.“

10) Vidíte v tomto kraji nějaké nedostatky? (shrnutí)

„Spolupráce, snaha o vybudování něčeho atraktivního pro CR, nápady, reprezentování regionu jako celku, větší informovanost o přínosech CR pro občany, financování převážně ze skutečných prostředků než slibovaných dotací (100% uskutečnění projektu), medializace. Zvýšit schopnost podnikatelů, umět se prosadit, zvýšení CR v tomto regionu, to přinese obrovské šance a peníze i pro podnikatele“

11) Jak přistupujete k hrozbě vystavění dálnice v tomto regionu?

„Zničení krajiny, přírody to jistě přinese, ale dálnice bude stát tak, jako tak. Proto se v tom snažím nalézt výhody pro CR v zázemí Voticka, bude zde projíždět mnoho turistů, snaha zaujmout, propagace, propracovanost nabídky.“

12) Přínos významné akce Pochod Praha – Prčice, která se významně dotýká votického regionu.

„Přináší obrovskou příležitost jak zvýraznit tento regionu a využití propagace, kdy nám pod okny prochází stovky lidí. Naše šance jak levně propagovat náš kraj (stánek s regionální tematikou, typy na výlet atd.). Bohužel město této příležitosti moc nevyužívá.“

13) Patří Ochrana fauny ČR sídlící ve Voticích k významným cílům CR tohoto regionu?

„Nemá velký významný na turistiku. Jedná se o jednodenní exkurze škol, jinak toto sdružení pořádá i besedy, ale těch se účastní spíše místní obyvatelstvo a obyvatelstvo z blízkého okolí. Nevidím v tom velký potenciál pro rozvoj CR“

6.5.2 Infocentrum Votice

Sídlo organizace: Votice

Respondent: Jaroslava Drábová (ředitelka infocentra)

Cíl rozhovoru: Zjištění úrovně CR v zázemí Voticka.

1) Jaké druhy a formy CR jsou na Voticku zastoupeny.

„V tomto regionu je potenciál pro rekreační, sportovní CR (ty nejvíce v sezónách léto, méně v zimě), pak náboženský, kulturní a tématický CR. Do tohoto regionu nejčastěji jezdí turisté individuálně, není zde žádná spolupráce s CK, hromadně maximálně přijíždějí exkurze škol.“

2) Nejvýznamnější památky na Voticku? (O co se klienti zajímají při vstupu do infocentra, nejvyhledávanější cíle CR?)

„Jsou to nejčastěji: zámek Vrchotovy Janovice, Klášter, Kostel sv. Václava a Boží Hrob ve Voticích, Ratměřice (park se sekvojemi).“

3) Problém chátrajících památek, jak pečujete o tyto památky?

„Snažíme se o památky pečovat, ale jsme omezeni rozpočtem. Před nedávnem proběhly rekonstrukce ratměřického kostela, vojkovského kostela, plánujeme i opravu pomníku Jana Nepomuského ve Voticích. A nyní probíhá sbírka na opravu klášterního kostela sv. Františka ve Voticích, kdy hlavním cílem sbírky je pomoci zachránit a opravit jednu z nejvýznamnějších kulturních památek ve Voticích.“

4) Stav ubytování a stravování na Voticku.

„V ve votickém regionu se vyskytují spíše penziony a ubytovny. Nejvýznamnější penzion U Modré Kočky, a pak Penzion pod sv. Václavem. Co se týká stravování, je v tomto regionu mnoho pohostinských zařízení. Ale pro turisty je asi nejatraktivnější restaurace U Modré kočky. Záleží kde jsou ubytováni.“

5) Jaká je situace táborů a táboření v přírodě u tomto regionu?

„Dětské tábory již zde nejsou tak častým jevem, jako tomu bylo dříve. Jen co víme, tak v Bučovicích funguje ranč Sluníčko, kam jezdí děti na tábor a jinak ještě Jezdecký klub Voleveč.“

6) Jaká je návštěvnost infocentra?

„Největší návštěvnost našeho infocentra je v srpnu, kdy nás přijde v průměru přes 1 tis. zákazníků, dále pak červenec a září, to jsou také velice frekventované měsíce. Ale ani ve zbylých obdobích nezaznamenáváme výrazné poklesy. Naše infocentrum totiž neposkytuje informace vhodné pouze pro turisty, ale nabízíme i služby místním obyvatelům např.: kopírování, vydávání a možnost přispívání do Votických novin, informační servis pro podnikatele, informace o dopravě atd. Pouze v listopadu a v lednu návštěvnost výrazněji opadává.“

6.5.3 Penzion „Pod sv. Václavem“

Sídlo provozoven: Votice

Respondent: Václav Ševčík (majitel penzionu)

Cíl rozhovoru: získat praktické informace o CR v zázemí Voticka tzn. charakteristika, hodnocení nabídky a poptávky CR.

1) Charakteristika Vaší klientely:

a. Odkud nejčastěji přijíždějí (i zahraniční)?

„Nejčastěji to bývají Češi. Zahraničí jen zřídka.“

b. Kdo jsou Vaši klienti? (rodiny s dětmi, páry..)

„Klienti jsou turisté (1 denní až 3 denní), školy v přírodě, cyklisté (není pro mne tak atraktivní klient, jednodenní přenocování s co nejnižšími náklady). Ale převážně jsou zde ubytování dělníci, pracovníci, kteří přechodně pracují v regionu Voticka a školící se pracovníci. Dále osoby, které přijely za svými příbuznými (např. svatby, oslavy, ale opět 1 denní přespání).“

c. Co je jejich hlavním cílem CR na Voticku, co nejvíce turisté vyhledávají? (památky, aktivity)

„Příroda, zámek Vrchotovy Janovice, místní vesničky a okolí Posázaví. Jezdí sem turisté a převážně cyklisti, ale také mají klienti zájem o rybolov, bohužel tyto služby neposkytují. A ani místní infocentrum rybolov nezajišťuje.“

d. Doba přenocování.

„Turisté zde nocují 1 – 3 dny, jinak dělníci po dobu práce v tomto regionu.“

e. Jaký dopravní prostředek volí Vaši klienti nejčastěji?

„Auto, autobus, vlak, je to různé, ale převážně automobil.“

f. Jaký je jejich zájem o stravování?

„O stravování zájem je, 200 m od penzionu je restaurace U Modré kočky, tam chodí moji klienti na teplá jídla a co se týče něčeho drobnějšího či snídaní, připravují v penzionu sám.“

g. Je zde zastoupen individuální CR nebo skupinový CR prostřednictvím nějaké CK?

„Není spolupráce s žádnou CK.“

2) Jaké poskytujete svým klientům služby kromě ubytování a drobného stravování?

„Snažím se vyhovět svým klientům, jsem ochoten pro ně připravit i večerní posezení u ohně, grilování, uzení. Jinak jsem se pokoušel několikrát zajistit i místní sportoviště, tenisové kurty nebo hřiště. Ale bohužel se mi to mnohdy nepovedlo, je zde špatná organizace ze strany města, špatná organizace možnosti zamluvení tenisových kurtů, možnosti vstupu na hřiště. Zde nevíte za kým máte jít, velice mě to odradilo. Někteří návštěvníci penzionu by také uvítali možnost rybaření, bohužel nemám prostředky tuto službu zajišťovat, ale v infocentru by se na tuto službu mohli zaměřit, v okolí je mnoho rybníků a byl by to způsob, jak déle udržet turisty v tomto regionu.“

3) Vaše spokojenost s propagačními materiály tohoto regionu.

„Propagační materiály jsou na dobré úrovni, ale bohužel chybí snaha města. Tyto materiály vhodně použít. Využít toho, že naším regionem projíždí mnoho lidí a že jsme díky své poloze jakousi křižovatkou. Město by se mělo snažit přilákat turisty, hlavně je tu na pár dní udržet, ale bohužel, to se zatím tak nedaří.“

4) Vaše spokojenost s webovými stránkami

„Abych řekl pravdu, nezaujmu.“

5) Jaký je Váš názor na cyklotrasy?

„Region by měl nalákat zejména rodiny s dětmi, využít potenciálu cykloturistiky a kulturních památek, ale většina cyklotras vede po silnicích. To je pro tento segment návštěvníků nebezpečné (denní provoz), proto bych uvítal vytvoření cyklistické stezky přírodou“

6) Myslíte si, že město využívá svého potenciálu pro CR dostatečně?

„Je zde špatná spolupráce města se soukromníky (špatná informovanost) o potenciálu CR a jak by mohli ještě přilákat návštěvníky do svého regionu. Jsem dlouholetým sběratelem a vlastním poměrně rozsáhlou sbírku předmětů týkající se balónového létání a zemědělství, na kterou jsem město již dříve upozorňoval. Bohužel marně a přitom zřízením muzea a vystavení těchto předmětů by mohlo prodloužit návštěvu turistů a zvýšit i příliv školních exkurzí do tohoto regionu.“

7) Vidíte v tomto kraji nějaké nedostatky? (shrnutí)

„Uzavřenost místních lidí, uvědomit místní obyvatele, že CR, znamená příliv peněz do regionu, obnovit staré zvyky a slavnosti. Pokles zájmu o snahu rozvoje ochrany fauny ČR.“

8) Vaše plány do budoucna?

„Můj penzion má malou kapacitu, často odmítám nabídky skupinových pobytů (spíše se týkají pracovních činností, oslav). Plánuji tedy rekonstrukci a zároveň zřízení expozice na pozemku penzionu (muzeum balónového létání a zemědělství), tedy pokud město neprojeví zájem o tyto předměty. Dále plánuji úpravu terénu v těsné blízkosti penzionu, chci zde vytvořit příjemné prostředí „české zahrádky“ (bylinky, zeleň) a více to zaměřit na stravování a klidného posezení.“

9) Setkali jste se s nespokojeností s vašimi propagačními materiály?

„Mohu říci, že ne. Myslím si, že jsou spokojeni s našimi propagačními materiály.“

10) Zájem klientů o Vaše webové stránky?

„Pokud přijdou do infocentra, většinou se již neptají na internetové odkazy, ale návštěvnost našich stránek www.votice.cz (nebo www.mesto-votice.cz) je poměrně velká. Jinak pro turisty čerpáme převážně informace z www.mikroregiondzbany.cz nebo internetových stránek Posázaví.“

6.5.4 Občanské sdružení Ochrana fauny České republiky (OFČR)

Sídlo provozoveny: Votice

Respondent: Pavel Křížek (předseda OFČR)

Cíl rozhovoru: získat informace o účasti OFČR na CR v zázemí Voticka, stručná charakteristika tohoto sdružení a hodnocení potenciálu pro CR.

1) Stručná charakteristika Vaší činnosti?

„Naše sdružení se věnuje několika činnostem. Zajišťujeme péči a první pomoc zraněným zvířatům na Voticku, Sedlčansku, Příbramsku, Dobříšsku, Tábrosku a Soběslavsku. Tato služba je zajišťována 24 hodin denně s garancí převzetí zvířete do 1 – 2 hodin od zavolání. Jsme krajským střediskem a naší další činností je ekologická výchova.“

Programy v rámci ekovýchovy navštěvují nejen školy, školky, ale také široká veřejnost, kdy poskytujeme i průvodcovské služby v místním přírodním parku Džbány-Žebrák. Loňská návštěvnost se u nás pohybovala 24 tis. lidí. A v neposlední řadě jsme také kulturním centrem, pořádáme výstavy města Votice a okolí nebo se zde konají kulturní programy nadace Člověk v tísní.“

2) Přímo Vaší pracovní náplní je?

„Jsem předsedou OFČR, ale moje pracovní náplň je různorodá, dělám monitoring v terénu, věnuji se práci na ekofarmě, sháním sponzory a komunikuji se správou.“

3) Vaše podpora cestovního ruchu v zázemí Voticka? (společenské události, snaha přilákání návštěvníků)

„Naše sdružení se podílelo na přípravu naučných stezek na Voticku a zajistilo expozici vlastivědného klubu na radnici. A jak už jsem zmínil, věnujeme se převážně ekovýchově, v našich prostorách se konají výstavy Votic a okolí a podporujeme nadaci Člověk v tísní.“

4) Charakteristika Vaší klientela (návštěvníci)?

„Myslím si, že naše návštěvnost je veliká, přijíždějí k nám jak domácí turisté tak zahraniční. Převážně Holanďani, ale také jsme měly pár návštěv z Japonska a Anglie (zajímající se o ornitologii).

Jinak co se týče klasických turistů, nedá se určit, jestli k nám jezdí převážně rodiny s dětmi nebo mládež či starší občané. Naši klientelu tvoří průřez všech věkových kategorií.“

5) Hodnocení CR na Voticku?

„Cestovní ruch na Voticku zaznamenalo zlepšení oproti předešlým letům. Je to převážnou zásluhou spolupráce s místní akční skupiny Posázaví a velkou iniciativou pana podnikatele Mudry, ale pořád tu schází nadhled představitelů města Votice a jejich iniciativě efektivně rozvíjet a podporovat CR.“

6) Jaký je hl. potenciál pro CR na Voticku a myslíte si, že jste součástí potenciálu?

„Přímo ve Voticích neshledávám nějaký významný potenciál pro CR, pouze příroda (přírodní park). Velkým zájem mají turisté především o naši ekofarmu a jak už jsem zmínil, je zde významná činnost i pana Mudry, který se snaží do Votic přilákat více turistům. Dříve byla aspoň stálá expozice v Starozámecké restauraci, sbírka pana Ševčíka, ale ta bohužel zanikla a město nenabídlo žádné jiné prostory.“

7) Jaká je podpora města?

„Podpora města je prakticky žádná. Naopak, přišli jsme s projektem výstavby areálu pro naši ekofarmu, současné prostory již nestačí. Tento areál by byl financován dotacemi z EU a i nebyl problém v pozemcích, ale město výstavbu nepovolilo. Proto jsme se rozhodli se přestěhovat do míst, kde naše činnost bude podporována. Náš připravovaný projekt výstavby nového areálu se zrealizuje nedaleko Hrachova v bývalém okr. Příbram a dále budeme působit i v kongresovém centru Čapí hnízdo, které by mělo fungovat již od května tohoto roku nedaleko Tomic.“

8) Vaše propagace? (Kde a jak se prezentujete?)

„Naše propagace je široká. Propagujeme se ve všech médiích (internet, tisk, rozhlas), spolupracujeme s infocentry Středních a Jižních Čech, vydáváme desítky propagačních materiálů (letáků, brožur, billboardy apod.) a přispíváme také do turistických materiálů Posázaví a výstav v Národním muzeu.“

9) Hodnocení propagace v infocentru?

„Naše spolupráce s infocentrem je na dobré úrovni, poskytují všechny naše propagační materiály a i jejich propagaci hodnotím kladně. Přípravují a vydávají Votické noviny, které jsou velmi čtivé.“

10) Vaše plány do budoucna?

„Plánujeme tedy úplné přestěhování naší ekofarmy. Předpokládáme, že za 2 – 3 roky vyroste v obci Hrachov dosud v ČR neexistující koncipované komplexní zařízení na ochranu zvířat. Nový areál bude vybaven veterinární klinikou, stanicí pro volně žijící živočichy, expozicí pro environmentální vzdělávání. Součástí areálu bude i již fungující moderní psí útulek a stáje pro týraná hospodářská zvířata. Vzhledem k tomu, že obec Hrachov se nachází poblíž Slabské přehrady, očekáváme v letních měsících i vysokou návštěvnost turistů.

Dále budeme působit na víceúčelové farmě Čapí hnízdo, které bude nabízet dokonalé zázemí pro pořádání kongresů, incentivních programů, teambuildingových akcí, firemních a společenských večerů.“

7 NÁVRHY A INOVACE V NABÍDCE CR

Na základě situační analýzy, dotazníkového šetření a řízených rozhovorů, byly definovány nejen odpovědi na předem stanovené hypotézy, ale i konkrétní nedostatky cestovního ruchu v zázemí Voticka.

První stanovená hypotéza: **nejvýznamnějšími druhy CR v zázemí Voticka jsou rekreační, sportovní a náboženský CR.** Dle informací získaných z terénního šetření a situační analýzy nepatří rekreační a náboženský CR mezi nejvýznamnější druhy CR v zázemí Voticka. Návštěvníci tohoto regionu dávají přednost zejména sportovnímu CR, kdy je zde nejvíce rozšířena cykloturistika a pěší turistika. Pro ostatní sportovní aktivity není region příliš vybaven, problémem jsou neudržovaná sportoviště a obtížná komunikace s majiteli či se správci zařízení. Přitom by tyto volnočasové aktivity mohly přimět turisty k prodloužení jejich převážně krátkodobého pobytu na Voticku.

Rekreační CR se v tomto regionu vyskytuje pouze v podobě chataření či chalupaření, kdy většina městských obyvatel využívá klidné prostředí vesnic. V dřívějších letech byl tento druh CR, velice rozšířen. Prostředí kolem potoka Mastník se stalo příhodným místem pro táboření a oblast Klokočov byla v letních měsících zaplněna holandskými turisty. Nyní tento zájem poklesl, rekreace již zde není tak atraktivní a i snaha obcí či některých subjektů téměř vymizela.

Dále jak z výzkumu vyplývá, pro náboženský CR má votický region velký potenciál, můžeme zde nalézt spoustu sakrálních památek, kdy jejich význam si uvědomují i respondenti dotazníkového šetření. Ale jako plnohodnotný druh CR, zde není téměř rozvinut.

Řešením by v těchto případech mohla být zvýšená iniciativa města a přilehlých obcí, která by ve spolupráci se soukromými subjekty tyto nedostatky odstranila. Společné řešení problémů CR v zázemí Voticka by jistě přineslo i vyšší informovanost a objektivnější podklady pro přípravu grantových projektů, strategií či inovací nabídky CR.

Sakrální památky nemají v rámci Votického regionu dostatečný potenciál pro primární cíl domácího CR, ale v kombinaci s vhodným prvkem mohou zatraktivnit lokalitu. Ano, toto tvrzení se v průběhu výzkumu prokázalo. Sakrální památky většinou samy o sobě běžnému turistovi nic neříkají, mnohdy v něm ani nevzbudí zájem tuto památku navštívit.

Můžeme je totiž nalézt v kterémkoliv jiném regionu, ale pokud je spojíme s něčím atraktivním, v tomto případě např. tematickým pochodem, naučnou cyklostezkou, které jsou na Voticku velice rozšířené a populární, význam sakrálních památek a zájem o ně stoupne.

Zatraktivnit Votický region lze, pokud budeme oblast propagovat jako celek. Tato hypotéza se potvrdila zejména na základě získaných informací z řízených rozhovorů. Nejčastější kritika byla směřována na různorodost propagačních materiálů. Chybí jejich ujednocený vzhled (barva, logo), kdy by byl účastník CR ihned ujistěn, že se jedná právě o votický region.

Dalším nedostatkem CR v zázemí Voticka je nabídka jednotlivých aktivit. Pracovníci informačního a městského kulturního centra dokáží zmapovat památky regionu, vytvořit propagační materiály, ale bohužel zde chybí konečná fáze. Produktový balíček, který by byl pro návštěvníka CR snadněji „uchopitelný“.

Také aktuálnost a atraktivní vzhled webových stránek je na velice špatné úrovni, zde by bylo vhodné zaměstnat osobu, která by tyto záležitosti spravovala.

Dle ohlasů respondentů z dotazníkového šetření, je v tomto regionu velice důležité i rozšíření nabídky CR o opravené, nově zpřístupněné památky či zkvalitnění funkčnosti stávajících památek, rozšíření naučných stezek (př. cyklostezek) a vytvoření muzeí s regionální tematikou. Možným východiskem by v tomto případě mohla být plánovaná rekonstrukce františkánského kláštera, který by poskytoval vhodné prostory jak pro výstavu církevních památek, tak i pro expozici s regionální tematikou.

8 PRODUKTOVÝ BALÍČEK

Jak již bylo v návrzích na inovaci nabídky zmíněno, chybí votickému regionu produktový balíček, ze kterého by mohl návštěvník CR během svého pobytu na Voticku čerpat.

Na letní sezónu 2010 připravuje pan Mudra ve spolupráci s votickým informačním centrem produkt „Votická kopretina“. Jedná se o modelování či vytvoření nových cyklostezek, tras do tvaru květu kopretiny, kdy centrálním místem, pomyslným středem květu, bude město Votice.

Dále město Votice již připravuje vydání propagačního materiálu „Cestou kříže Votickem“, který mapuje drobné sakrální stavby regionu (křížky, kříže, kapličky).

Jak již bylo řečeno, náboženský CR zde není téměř rozvinut, sakrální památky samy o sobě nejsou pro běžné turisty příliš zajímavé a pouhé zmapování památek je již nedostačující, tudíž tvorba produktových balíčků, které by nalákaly turisty či jejich pobyt jen prodloužily, je nezbytná. Proto navrhuji produkt pod názvem „Kříže Voticka, aneb cyklotrasa hrou“, který z těchto nedostatků vychází a zároveň by se stal součástí již připravovaného, komplexnějšího produktu „Votická kopretina“.

8.1 Popis produktu

„Kříže Voticka, aneb cyklotrasa hrou“ je naučná cyklotrasa, která spojuje vybrané sakrální památky (propagačního materiálu „Cestou kříže Votickem“) a formou hry (křížovky) nabízí účastníkovi CR možnost nahlédnout do historie těchto památek.

Jedná se o ucelený okruh, dlouhý cca 19 km, vedený z části po již vzniklé cyklistické trase a vedlejších komunikací.

Nová cyklotrasa, s počátečním a konečným bodem ve Voticích, obsahuje několik zastávek, v Beztahově, Nezdicích, Martinicích a Nazdicích, kde turisté naleznou i patřičné odpovědi do svých křížovek, které budou součástí cyklistické mapy.

8.2 Cíl produktu

Hlavním cílem produktu je, díky své jedinečnosti (spojení cyklotrasy a osvěty formou hry), zatraaktivnit votický region, zvýšit příliv nových turistů a prodloužit pobyt již stávajících účastníků CR.

8.3 Kalkulace

Tabulka. č. 1: **Realizace produktu „Kříže Voticka, aneb cyklotrasa hrou“**

Parametr	Položka					Celkem
	Informační tabule (12 ks)		Turistické značení (cca 19 km)	Propagační materiály (1000 ks)		
	výroba	instalace		příprava	tisk	
Cena	45 000,-	35 000,-	50 000,-	30 000,-	20 000,-	180 000,-

Pozn.: Uvedené ceny jsou pouze orientační.

8.4 Zdroje financování

První variantou, odkud by bylo možné čerpat peněžní prostředky, jsou granty a dotace poskytované Středočeským krajem, např. Fond sportu, volného času a primární prevence nebo Program na podporu rozvoje venkova, ale vzhledem k časové náročnosti a zahrnutí cyklotrasy do produktu „Votická kopretina“, by vhodnějším způsobem financování (také reálným) byla z části investice pana Mudry a z části města Votice.

9 ZÁVĚR

Hlavním cílem bakalářské práce bylo provést analýzu druhů a forem cestovního ruchu v zázemí Voticka. Jak již bylo v úvodu zmíněno, správní oblast Voticka tvoří 15 obcí, kdy v samotné práci byla věnována pozornost zejména městu Votice, obcím Jankov, Miličín, Neustupov, Olbramovice, Ratměřice, Vojkov a Vrchotovy Janovice, které tvoří z pohledu turistických cílů nejatraktivnější oblast cestovního ruchu v zázemí Voticka.

Na základě výše provedené analýzy a terénního šetření lze konstatovat, že votický region nabízí svým návštěvníkům zajímavé atraktivity cestovního ruchu. Z hlediska segmentace trhu, se jedná o oblast, jejímž účastníkem cestovního ruchu jsou převážně skupinky mladých lidí nebo mladé rodiny s dětmi, kteří zde převážně v podobě cykloturistiky či pěší turistiky aktivně tráví svůj volný čas. Obdivují zde nejen příjemné a klidné prostředí, se zachovalou a svým způsobem jedinečnou přírodou, ale také řadu kulturně - historických památek. Bohužel i přesto se v této oblasti objevují rozsáhlé nedostatky, které zpomalují rozvoj cestovního ruchu.

Na základě terénního šetření bylo zjištěno, že Voticko nevyužívá dostatečně svého potenciálu. Chybí zde iniciativa města Votice, která by ve spolupráci se soukromými subjekty mohla lépe proniknout do problematiky cestovního ruchu, řídit ji, navrhovat efektivní strategie, tím zvyšovat životní úroveň celé oblasti a vytvářet prostor pro rozvoj nových nebo již stávajících druhů a forem cestovního ruchu. Na Voticku chybí ucelená prezentace území, tvorba produktových balíčků a kvalitnější, intenzivnější spolupráce se soukromými subjekty. Vzhledem k tomu, že je zde převážně rozšířen krátkodobý (1-3 přenocování) a individuální cestovní ruch, kdy si turisté svůj pobyt a aktivity plánují sami, hodnotím tyto nedostatky jako velice závažné.

Proto byl navržen produkt, „Kříže Voticka, aneb cyklotrasa hrou“, který z těchto hlavních nedostatků vychází. Jmenovaná cyklotrasa by se měla stát součástí i již připravovaného, komplexnějšího produktu „Votická kopretina“, který připravuje pan Mudra (majitel penzionu „U Modré kočky“) ve spolupráci s informačním centrem.

Hlavním cílem nové cyklotrasy je zatraktivnit vybraný region, přilákat nové turisty a prodloužit dobu pobytu, již stávajících účastníků cestovního ruchu, v zázemí Voticka.

10 SUMMARY

The main objective of this thesis was to analyze the types and forms of tourism in the hinterland Voticka. As already mentioned in the introduction, the Bailiwick Voticka are 15 municipalities where the work itself was paid particular attention to the city Votice municipalities Jankov, Miličín, Neustupov, Olbramovice, Ratměřice, Vojkov and Vrchotovy Janovice forming from the perspective of the most attractive tourist destinations in the tourism Tourism in the background Voticka.

Based on the above analysis and field investigation can be concluded that votický region offers tourists an interesting tourist attraction. In terms of market segmentation, this is an area which involved the travel industry are mostly groups of young people or young families with children who are mostly in mountain biking or hiking podobě tourism actively spend their free time. Admire here not only pleasant and quiet environment, with well-preserved and in some ways unique nature, but also a range of culturally - historical monuments. Unfortunately, even in this area, there are widespread deficiencies that slow the development of tourism.

Based on field surveys revealed that voticko does not use enough of his potential. What is missing Votice initiative of the municipality, which, in cooperation with private entities to better penetrate into the problems of tourism, to drive her to design effective strategies, thereby raising the living standard throughout the region and create space for the development of new or already existing types and forms of tourism. On Voticku lack comprehensive presentation area, creating a superior product package, increased cooperation with private entities. Given that there is a largely extended short-term (1-3 overnight) and individual tourism, where tourists can stay and activities of its own plan, evaluate these as very serious shortcomings.

Therefore, the product was designed, "Cross Voticka, or biking game", which of the major shortcomings is based. The designated trail should become part of the already prepared, comprehensive product, "Votická daisy", which is preparing Mr. Mudra (the hotel owners' In the Blue Cat"), in collaboration with the Information Centre.

Main objective of the new path is selected region more attractive, attract new tourists and prolong their stay, participants of existing tourism facilities in Voticka.

11 PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

Odborná literatura:

1. ČECH, J.: Malá encyklopedie cestovního ruchu : Vybrané pojmy v češtině a angličtině, definice, zkratky. 1. vyd. Praha : Idea Servis, konsorcium, 1998. 130 s. ISBN 80-85970-19-8.
2. FORET, M., STÁVKOVÁ, J.: Marketingový výzkum. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, spol. s.r.o., 2003. 157 s. ISBN 80-247-0385-8.
3. HESKOVÁ, M. a kol.: Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy. vyd. Praha : Fortuna, 2006. 223 s. ISBN 80-7168-948-3.
4. HORÁKOVÁ, H.: Strategický marketing. Praha : Grada Publishing, spol. s.r.o., 2000. 150 s. ISBN 80-7169-996-9.
5. HORNER, S., SWARBROOKE, J.: Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času. Praha : Grada Publishing, spol. s.r.o., 2003. 270 s. ISBN 80-247-0202-9.
6. KOONTZ, H., WEIHRICH, H.: Management. Přeložil Václav Dolanský. 10. vyd. Praha : East Publishing, s.r.o., 1998. 332 s. ISBN 80-7219-014-8.
7. KOTLER, P.: Marketing podle Kotlera : Jak vytvářet a ovládat nové trhy. 1. vyd. Praha : Management Press, 2000. 254 s. ISBN 80-7261-010-4.
8. KOZEL, R., et al.: Moderní marketingový výzkum. Praha : Grada Publishing, spol. s.r.o., 2006. 250 s. ISBN 80-247-0966-X.
9. PARMOVÁ, D.: Provoz služeb v cestovním ruchu. České Budějovice : Jihočeská univerzita, 2003. 83 s. ISBN 80-7040-611-9
10. PETRŮ, Z.: Základy ekonomiky cestovního ruchu. 1. vyd. Praha : Idea Servis, konsorcium, 1999. 104 s. ISBN 80-85970-29-5.

Odborná regionální literatura

1. ČADILOVÁ, O., VYSLOUŽILOVÁ, M.: *Miličín*. Praha : Maroli, 1998. 90 s. ISBN 80-902513-0-7.
2. ČADILOVÁ, O.: *Vrchotovy Janovice*. Praha : Maroli, 2001. 101 s. ISBN 80-86453-07-3.

3. PAVLOVSKÝ, P.: *Jankov z jankovských kronik*. Praha : Maroli, 2006. 145 s. ISBN 80-86453-21-9.
4. PAVLOVSKÝ, P.: *Vyprávění o Voticích*. Praha : Maroli, 2000. 298 s. ISBN 80-902513-9-0.
5. PETRÁŇ, J., BRANDL Z.: *Slovník vlastivědných prací z Podblanicka 35 – 1995 : K 350. výročí bitvy u Jankova 1645 – 1995*. Vlašim : Karel Pazdera, 1995. 182 s. ISBN 80-902115-0.

Internetové zdroje

1. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Administrativní rozdělení bývalého okresu Benešov. [online]. 2009 [cit. 2010-02-15]. Dostupné na World Wide Web: http://www.stredocesky.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/benesov_s_nazvy_obci_barevne
2. MIKROREGION DŽBÁNY: O mikroregionu. [online]. 2009 [cit. 2010-02-17]. Dostupné na World Wide Web: <http://www.mikroregiondzbany.cz/section.php?id=24>
3. MĚSTO VOTICE: Přírodní park Džbány – Žebrák. [online]. 2006 [cit. 2010-02-15]. Dostupné na World Wide Web: http://www.mesto-votice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=18504&id=9729&p1=15400
4. MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINA REGIONU POSÁZAVÍ: Statistické údaje: Počet obyvatel – Džbány. [online]. 2009 [cit. 2010-02-15]. Dostupné na World Wide: http://leader.posazavi.com/cz/statistiky.asp?typ_id=1&microregion_id=7
5. ECOLOGICA PLUS: Středočeská krajina. [online]. 2008 [cit. 2010-02-16]. Dostupné na World Wide Web: http://www.ecologica.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=16:stredoceska-krajina&catid=4:stredoeska-krajina&Itemid=8

12 SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ, TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek č. 1a: Druhy cestovního ruchu.	str. 13
Obrázek č. 1b: Druhy cestovního ruchu.	str. 131
Obrázek č. 2: Orientační mapa Voticka (viz. modrá část).	str. 32

Seznam grafů

Graf. č. 1: Jaký volíte typ ubytování?	str. 58
Graf. č. 2: Jaký je Váš hlavní důvod návštěvy?	str. 59
Graf. č. 3: Péče o památky a turistické atraktivity?	str. 60
Graf. č. 4: „Náboženský, resp. poutní cestovní ruch je...?“	str. 61
Graf. č. 5: Navštívil/a jste někdy Informační centrum ve Voticích?	str. 62
Graf. č. 6: Ohodnocení propagačních materiálů regionu.	str. 62
Graf. č. 7: Odkud převážně získáváte informace o regionu?	str. 63

Seznam tabulek

Tabulka. č. 1: Realizace produktu „Kříže Voticka, aneb cyklotrasa hrou“.	str. 81
--	---------

13 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č 1: Dotazník
- Příloha č 2: Propagační materiál Mikroregionu Džbány
- Příloha č 3: Propagační materiál Votic a blízkého okolí
- Příloha č. 4: Vycházková trasa „Kolem Votic za poznáním“
- Příloha č. 5: Naučná stezka Vrchotovy Janovice a prezentace obcí Mikroregion Džbány
- Příloha č. 6: „Jankovsko – Ratměřické stezky“
- Příloha č. 7: Publikace na podporu veřejné sbírky Klášterního kostela ve Voticích
- Příloha č. 8: Farma „Čapí hnízdo“
- Příloha č. 9: Farma „Čapí hnízdo“ – interiér, exteriér
- Příloha č. 10: Ochrana fauny ČR (sídlo Votice)
- Příloha č. 11: Centrum Ochrany fauny ČR Hrachov – připravovaný projekt

PŘÍLOHY

Příloha č 1: Dotazník

Dobrý den,

jsem studentkou Ekonomické fakulty na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích. Tento dotazník je součástí průzkumu, jehož cílem je zjistit, jaké druhy a formy cestovního ruchu se vyskytují v zázemí Voticka a jaká je jejich problematika. Výsledky tohoto dotazníkového šetření pak budou použity jako podklad pro zpracování bakalářské práce na téma: Analýza druhů a forem cestovního ruchu v zázemí Voticka. Vyplnění dotazníku je zcela anonymní.

Předem děkuji za ochotu a za Váš čas.

Andrea Vokrouhlíková

1. Odkud jste přijeli?

- a) z blízkého okolí (místní občan)
- b) ze vzdálenějšího okolí (do 50 km)
- c) z jiného místa v ČR (nad 50 km)
- d) z jiné země – název státu:

2. S kým cestujete regionem Voticka?

- a) s partnerem, známými, přáteli
- b) s dětmi do 10 let
- c) s dětmi do 15 let
- d) s dětmi nad 15 let
- e) sám(a)

3. Jaký dopravní prostředek využíváte v tomto regionu nejčastěji?

- a) auto (motocykl)
- b) autobus
- c) vlak
- d) kolo
- e) chodím pěšky

4. Jaký volíte typ ubytování?

- a) hotel
- b) penzion
- c) turistická chata, ubytovna
- d) kempink (stan, chatka, karavan)
- e) v soukromí, u známých (příbuzných)
- f) nejsem zde ubytován(a)

5. Váš způsob stravování v regionu?

- a) jen v restauracích, hostincích, rychlém občerstvení
- b) v penzionu či hotelu
- c) v pohostinských zařízeních a částečně z vlastních zdrojů
- d) jen z vlastních zdrojů

6. Jaký je Váš hlavní důvod návštěvy tohoto regionu?

- a) sport (turistika, cyklistika, atd.)
- b) poznání (kultura, historie, folklór)
- c) rekreační (odpočinek, procházky, koupání)
- d) návštěva příbuzných či známých
- e) jiné .....

7. Vaše preference při provozování cestovního ruchu?

- a) pěší turistiku
- b) cykloturistiku

8. Péče o památky a turistické atraktivity v zázemí Voticka?

- a) výborná
- b) dobrá
- c) nedostačující

9. Co nového byste navrhli v nabídce CR Voticka? (vyberte max. 2 odpovědi)

- a) vybudování nové naučné stezky (př. cyklostezky)
- b) oprava památek
- c) nové značení stezek, informační tabule
- d) modernizace informačních center
- e) zkvalitnění či vybudování nových ubytovacích, stravovacích zařízení v tomto regionu
- f) aktivity zážitkového cestovního ruchu (lanová centra, interaktivní prvky, sportovní využití)
- g) vytvoření muzeí s regionální tematikou

**10. Náboženský, resp. poutní cestovní ruch je:
(možnost zaškrtnout více odpovědí)**

- a) návštěva zábavných center
- b) pobyt na ekologicky hospodařících farmách
- c) návštěva poutních míst
- d) pobyt v lázních
- e) návštěva církevních památek a událostí

11. Jaké postavení v CR tohoto regionu zaujímají sakrální památky?

- a) významné
- b) méně významné
- c) nevýznamné

12. „Votický region...“

- a) je půvabný
- d) není půvabný

13. Navštívil(a) jste informační centrum ve Voticích?

- a) ano několikrát
- b) ano jednou
- c) ne

14. Jak byste ohodnotili propagaci, propagační materiály regionu?

- Známka: 1
2
3
4
5 (nejhorší)

15. Odkud převážně získáváte informace o regionu?

- a) www.posazavi.com
- b) www.mikroregiondzbany.com
- c) www.votice.cz
- d) jiné.....

16. Jste spokojený/á s úrovní těchto informací.

- a) ano
- b) ne, protože.....

17. Jste:

- a) muž
- b) žena

18. Věková kategorie

- a) do 18 let
- b) 19 – 29 let
- c) 30 – 39 let
- d) 40 – 49 let
- e) 50 – 59 let
- f) 60 – a více let

Příloha č 2: Propagační materiál Mikroregionu Džbány

Zdroj: Informační centrum Votice

Příloha č 3: Propagační materiál Votice a blízkého okolí

VOTICE
brána České Sibiře

Město Votice se nachází v jižní části Středočeského kraje, zhruba 60 km od Prahy, v malebném údolí chráněném ze tří stran vrchy, které přesahují výšku 600 m n.m. Těmito kopci začíná kraj nazvaný spisovatelem Dr. Janem Herbenem „Česká Sibiř“. Kraj, který se vyznačuje nejen chladnějším počasím, ale i množstvím drobných historických objektů a přírodních krás.

Na správním území města Votice o rozloze **3640 ha** žije zhruba **4500 obyvatel**. Město je rozděleno do 22 místních částí. Od 1.1. 2003 jsou Votice **obcí s rozšířenou působností** (tzv. malým okresem) a tvoří přirozené centrum pro 14 dalších samosprávných obcí.

Historie Votic

Kdy byly Votice založeny, není přesně známo. Osada vznikla zřejmě někdy **ve 2. pol. 12. stol.** První známý vladyka, Diviš z Otlic, se zde připomíná v roce 1316. Již ve 14. stol. měly Votice (do 16. stol. Otice) různá městská výsadní práva, která ještě značně rozmnožil poslední z rodu Otických Jan Burjan Otický z Otlic. Jako poslední svého rodu dal roku 1545 zapsat Votice Kryštofu Skuhrovskému ze Skuhrova. Po Skuhrovských získali Votice Šternberkové (1574–1600). V roce 1604 koupila Votice Eva Kapřilová ze Slavkova, manželka Kašpara Kapřilíře ze Sulevic, jednoho z vůdců stavovského povstání v letech 1618–20, popraveného 21.6. 1621 mezi dvacíti

sedmi Českými pány na Staroměstském náměstí v Praze. Konfiskovaný majetek Kapřilů získal roku 1622 Sezima z Vrtby. Vrtbové drželi Votice až do roku 1807, potom až do roku 1848 zde byli Mitrovicové. V letech 1949 až 1960 byly Votice okresním městem. Poté votický okres zanikl sloučením s okresem benešovským.

Památky a zajímavosti
Procházku za památkami města můžete začít, na **Komenského náměstí**, kde vás na první pohled zblabíte. **Městské sousolí se sochami sv. Barbory, Rosalie, Rocha a Sebastiana.** Sousolí vzniklo v první polovině 18. století jako dík za ukončení velké epidemie moru, kterou v letech 1713–1714 byly Čechy postíženy. Socha Panny Marie, která se tyčí nad těmito čtyřmi sochami světou byla k sousolí přidána až v roce 1877. Na Komenského náměstí stojí za zmínku i **budova staré radnice** z roku 1661. Vedle ní se nachází budova nové radnice. Ta prošla v posledních letech celkovou rekonstrukcí a dnes je od své starší „kolegyně“ téměř k nerozeznání.

Mezi další významné památky ve městě patří věrná kopie **Jeruzalémského Božího hrobu** z roku 1685, která stojí na místě bývalého františkánského hřbitova. **Kostel sv. Václava** je původně gotický kostel, jehož nejstarší zdivo pochází z doby kolem roku 1200. V roce 1731 byl barokně přestavěn. Před kostelem

se nachází **sousolí sv. Václava s bílými rytíři** od sochaře Čenka Vosmíka.

Ve Voticích si dále můžete prohlédnout **zachovalý židovský hřbitov** se zrekonstruovanou budovou obřadní síně kde je umístěna **stálá expozice s názvem Židé a židovské památky na Voticích**. Nejstarší dochovaná zpráva o hřbitovu je z roku 1538. Na hřbitově je zaměřeno a zdokumentováno 404 náhrobků.

Při výčtu kulturních památek Voticka nesmíme zapomenout na areál tvrze v Bezťahově a výklenkovou kapli u Lysé.

V roce 1996 byl vyhlášen Přírodní park Džbáný-Zebrák. Z hlediska ochrany přírody jde o území velmi významné díky své rozmanitosti a neporušenosti. Z vyhlídkového místa u osady Kaliště se otevírá krásný výhled na kostelík Chvojen, zámek Konopiště, Klet, Brdy a televizní vysílač Čukrák u Dobříše a za jasného počasí jsou vidět i pražské věže a hora Říp. Jiný krásný výhled je z Polského vrchu, odkud je vidět také až ku Praze. Zde, ve výšce zhruba 593 m n.m., roste osamělý javor, který obsadí 2. místo v anketě Strom roku 2005. Na jeho místě kdysi stávala městská šibentice.

Votice jsou nejenom městem kulturních památek, ale i městem s bohatou spolkovou a zájmovou činností. V současnosti zde působí například ekologická organizace Ochrana fauny ČR, která provozuje Stanici pro zraněné živočichy nebo Lukostřelecký klub. Tento sport má ve městě bohatou tradici a vychová mnoho mistrů a přeborníků.

Zdroj: Informační centrum Votice

Příloha č. 4: Vycházková trasa „Kolem Votic za poznáním“

VYCHÁZKOVÁ TRASA KOLEM VOTIC ZA POZNÁNÍM

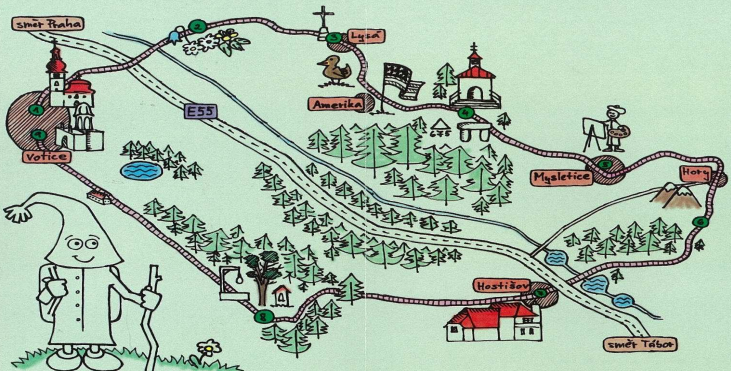
1	NÁMĚSTÍ VE VOTICÍCH	
2	KRAJINA ČESKÉ SIBIŘE	
3	PTÁCI ČESKÉ SIBIŘE	
4	VRCH VĚTRŮV	
5	MYSLETICE	
6	ČESKÁ SIBIŘ	
7	HOSTIŠOV	
8	ŠIBENIČNÍ VRCH	
9	ZAJÍMAVÁ MÍSTA VE VOTICÍCH	

Realizace naučné stezky byla finančně podpořena z programu Evropské unie Mládež v akci v rámci priority Iniciativa mládeže. Na jejím vytvoření se v roce 2007 podíleli mládří lidé z Votic a okolí, kteří tvoří neformální skupinu Mláďi pro Votice.

GR pro vzdělávání a kulturu
Program „Mládež v akci“

KOLEM VOTIC ZA POZNÁNÍM

Kudy vede cesta?

Z votického náměstí (1) se vydáme směrem k novému autobusovému nádraží kolem kostela sv. Václava ven z města (směrem na Jankov). Za mostem přejdeme rovně silnici a pokračujeme mezi domy mírným stoupáním po louce, odkud se nám otevírá východní pohled na město Votice (2).

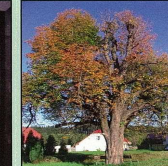

Odtud pokračujeme po úzké cestě lemované vegetací rovně až do osady Lysá (3). Z návsi pokračujeme po úzké asfaltové cestě mezi domky do mírného kopce. Na konci osady na křižovatce odbočíme doprava a pokračujeme nad osadou Amerika po červené turistické značce až na vrchol Větrov s poutní kaplí sv. Vojtěcha (4).

Odtud vede stezka klesáním po lesní cestě a dále na návěs po červené turistické značce do osady Mysletice (5). Za vesničkou pokračuje dále po červené turistické značce úvozni cestou, která nás dovede do osady Hory, kde přejdeme silnici a pokračujeme směrem k lesu (6).

Dále jdeme po červené turistické značce. V lese trasa opouští turistickou značku a pokračuje po úzké asfaltové silničce, která se stáčí doprava a hned dolů po hrázi rybníka k podchodu, kterým projdeme pod silnici E 55 z Prahy do Českých Budějovic do osady Hostišov (7).

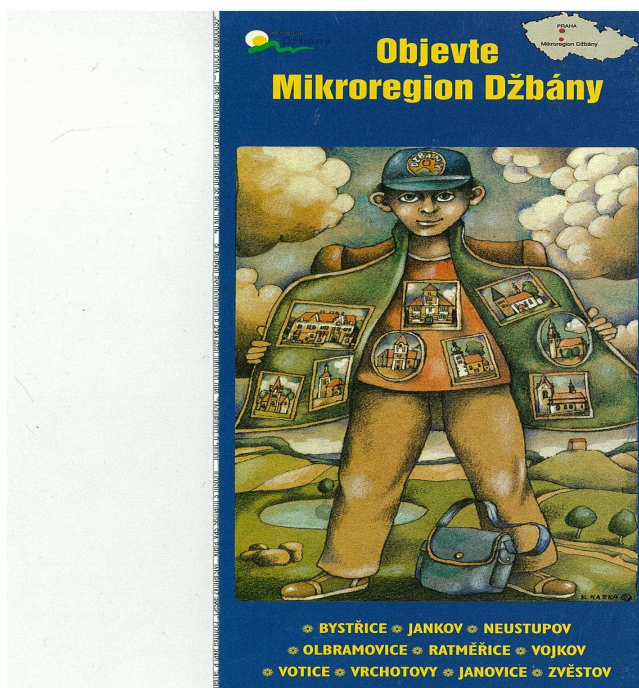
Z místní návsi se vydáme po asfaltové silnici s minimálním provozem do mírného kopce směrem na Votice. Na Polském (šibeničním) vrchu (8) se nám otevře nádherný výhled na celé město a na přírodní park Džbábný Zebrák.

Od kapličky a zastavení na Polském vrchu pokračujeme dolů k městu k františkánskému klášteru ve Voticích (9) a odtud již zbývá jen několik málo kroků zpátky na náměstí ve Voticích, odkud jsme na procházku vyrazili.

Zdroj: Informační centrum Votice

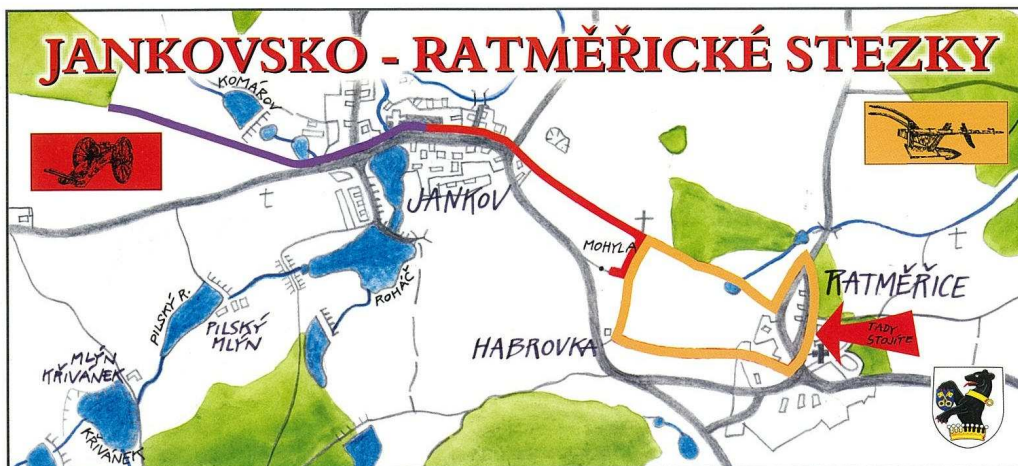
Příloha č. 5: Naučná stezka Vrchotovy Janovice a prezentace obcí Mikroregion Džbány

Zdroj: Informační centrum Votice

Příloha č. 6: „Jankovsko – Ratměřické stezky“

Zámek

6. března 1645 se odehrála v okolí Jankova rozhodující bitva třicetileté války. Utkala se tady katolická císařská vojska, kterým velel polní maršál Melchior Hatzfeld se švédským protestantským vojskem polního maršálka Lennarta Torstenssona.

Krvavá bitva 40 000 vojáků skončila porážkou císařských. Mezi 10 000 padlými byl i cizířadostivý polní maršálek Gotz. Od té doby se nejen v kraji vžil rčení „dopadl jako Kec u Jankova“.

Lazna

Sekvojovce

Více informací :
www.ratmerice.cz
www.obcejankov.cz
www.posazavi.com

Kostel sv. Havla

Habrovka

Na **Ratměřické stezce** se formou komixu seznámíte s historií obce, jak mohla, ale také nemusela vypadat a na příběhu sedláka Oneše pochopíte, jaký asi měla bitva u Jankova dopad na venkovský lid. Cestou můžete pomoci informačních tabulí ocenit některá pozoruhodná místa Ratměřic.

Zajímá-li vás historie třicetileté války nebo průběh samotné bitvy, navštivte také **Jankovskou naučnou stezku**.

Projděte se, pobavte se a poučte se. Povede vás oranžová šipka s pluhem.

Kašna

Projekt obce Ratměřice a mikroregionu Džbány

 vznikl za finanční podpory Středočeského kraje v rámci programu POV

Zdroj: Informační centrum Votice

Příloha č. 7: Publikace na podporu veřejné sbírky Klášterního kostela ve Voticích

Klášterní kostel sv. Františka z Assisi a okolí

Publikace pro podporu veřejné sbírky na záchranu kulturní památky

Votice 2009 - 2010

Různé pohledy na kostel a kapli

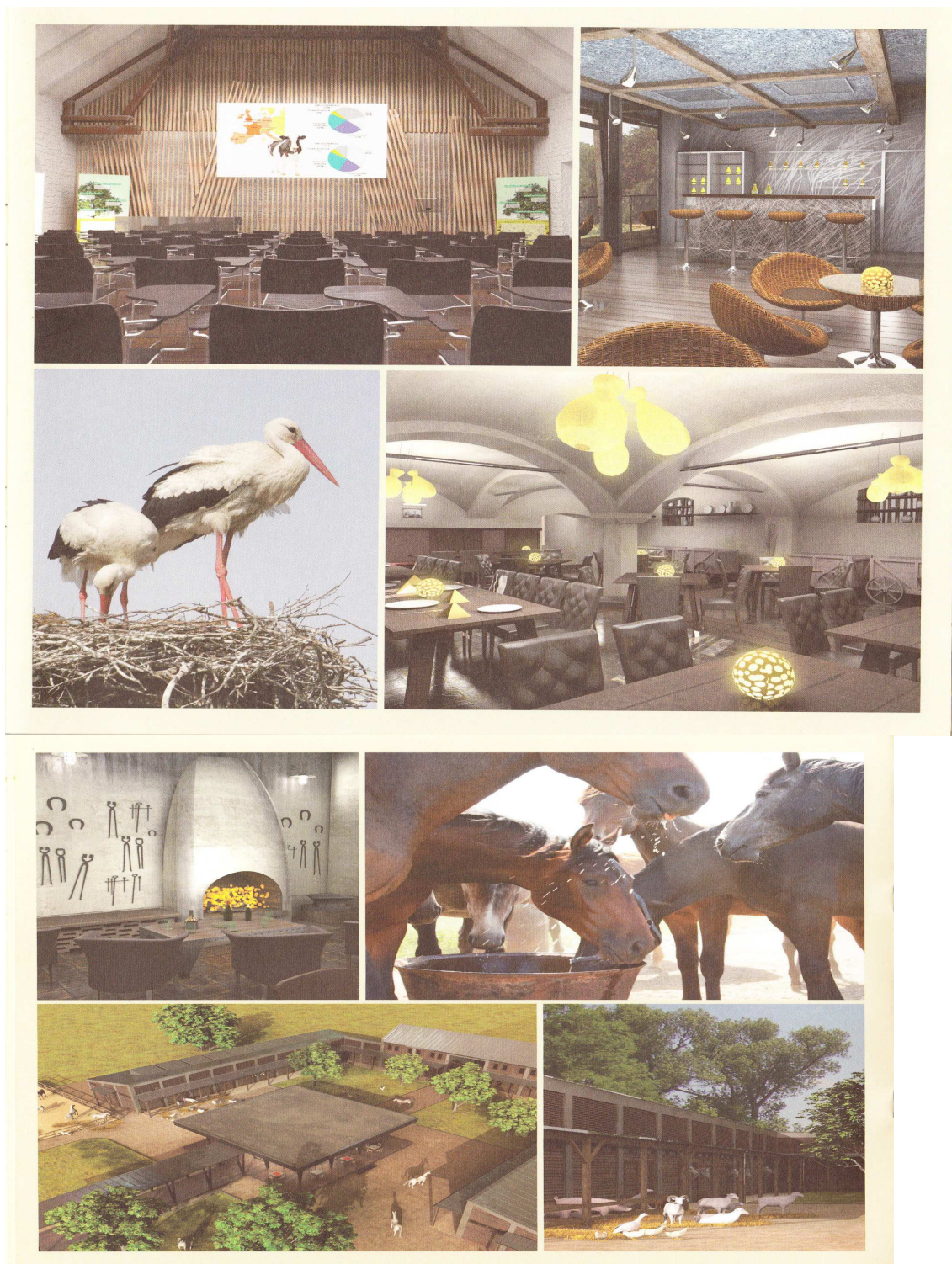
Zdroj: Městská knihovna Votice

Příloha č. 8: Farma „Čapí hnízdo“

Zdroj: Občanské sdružení Ochrany Fauny ČR

Příloha č. 9: Farma „Čapí hnízdo“ – interiér, exteriér

Zdroj: Občanské sdružení Ochrany Fauny ČR

Příloha č. 10: Ochrana fauny ČR (sídlo Votice)

Zdroj: Občanské sdružení Ochrany Fauny ČR

Příloha č. 11: Centrum Ochrany fauny ČR Hrachov – připravovaný projekt

Zdroj: Občanské sdružení Ochrany Fauny ČR